

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Møtested: Quality Hotell Værnes - Stjørdal

Dato: 26. mai 2023 kl. 10:00 – 14:30

Tidsbruk: 4,5 timer forberedelse og 4,5 timer møte

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Kari Anita Furunes	Leder	Trøndelag fylkeskommune
Mattias Jåma	Nestleder	Sametinget
Elise Holtan Årbogen Pavall	Medlem	Sametinget
Per Olav Hopsø	Medlem	Trøndelag fylkeskommune
Pål Sæther Eiden	Medlem	Trøndelag fylkeskommune

Følgende faste medlemmer møtte digitalt:

Kristin Marie Sørheim	Medlem	Møre og Romsdal fylkeskommune
-----------------------	--------	-------------------------------

Fra sekretariatet møtte:

Navn	Stilling/representerte
Inge Hafstad	Statsforvalteren i Trøndelag
Inga Stamnes	Statsforvalteren i Trøndelag
Stine Krogfjord	Statsforvalteren i Trøndelag
Lina Nøstvold	Statsforvalteren i Trøndelag
Marte Synnøve Lilleeng	Statsforvalteren i Trøndelag
Gry Tveten Aune	Statsforvalteren i Trøndelag
Eva Alstad	Statsforvalteren i Trøndelag
Marianne Aas Halse	Statsforvalteren i Møre og Romsdal

Andre:

Navn	Representerte
Leif Hjulstad	Trøndelag Bondelag

Deltagere på Teams deler eller hele møte:

Navn	Representerte
Roar Lundby	Statens naturoppsyn
Ingeborg Stavne	Mattilsynet
Oddleiv Aksnes	Verdal kommune
Atle Frantzen	Møre og Romsdal Bondelag
Monica Malmedal	NJFF Møre og Romsdal
Svein Egil Hatlevik	Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 6
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600

Leder for rovviltnemnda:
Kari Anita Furunes
karfu@trondelagfylke.no

Saksbehandler:
Inga Stamnes
74 16 80 91
inga.stamnes@statsforvalter
en.no

Saksliste:

10/23 Godkjenning av innkalling og saksliste og møteprotokoller fra den 21. mars 2023.

11/23 Referat- og orienteringssaker

1. Orientering om ekstraordinære uttak jerv og registrerte ynglinger region 6 2023
2. Status for kunnskapsinnhenting – konkurransegrunnlag droneprosjekt
3. Orientering status lisensfelling ulv region 6
4. Post til nemnda
5. Møtedeltagelse siden forrige møte
6. Søknader om skadefellingstillatelse

12/23 Kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2023/2024

13/23 Kvote for betinget skadefelling av jerv, gaupe og ulv i region 6 2023

14/23 Felles forvaltning av den sørvestlige jervebestanden

15/23 Revidering av forvaltningsplan for rowilt i region 6 Midt-Norge

16/23 Eventuelt

- Møtedato juni
- Møtedato august
- Møtedatoer høringsmøter forvaltningsplan
- Midler reindriftskonferansen 2023

17/23 Kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	10/2023	26.05.2023

10/2023 Godkjenning av innkalling og saksliste og møteprotokoll fra 21. mars 2023.

Dokumenter i saken

1. Møteprotokoll fra møte i roviltnemnda region 6 den 21. mars 2023

Bakgrunn

Møtetidspunkt ble fastsatt den 21. mars 2023. Forhåndsvarsel om møte ble utsendt den 11. mai 2023, og endelig møteinnkallelse med saksfremlegg ble utsendt på e-post av sekretariatet onsdag den 19. mai 2023.

- Møteprotokoll fra møte i roviltnemnda region 6 den 21. mars 2023 ble utsendt på e-post den 24. mars 2023.

Møteprotokollene kan lastes ned her: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovilt/Roviltnemnda-region-6/Referater/Moteprotokoller/>

Sekretariatets tilrådning

- *Roviltnemnda godkjenner innkallelse, saksliste og møteprotokoll fra møte i roviltnemnda den 21. mars 2023.*

Behandling i møte

Leder informerte om ettersendt sak nr 17/23 om kvote for betinget skadefelling på bjørn i region 6 2023.

Roviltnemndas vedtak

- Roviltnemnda godkjenner innkallelse, saksliste med tilleggssak 17/23 og møteprotokoll fra møte i roviltnemnda den 21. mars 2023.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	11/2023	26.05.2023

11/23 Referat- og orienteringssaker

Dokumenter i saken:

- Oversikt over post til nemnda
- Oversikt over søknader om skadefellingstillatelser

- **Orientering om ekstraordinære uttak jerv og registrerte ynglinger region 6 2023**

Sekretariatet tok en gjennomgang av registrerte ynglinger i 2023. Det er per 26. mai påvist 15 jerveynglinger i region 6 (2 i MR og 13 i TL).

Statens naturoppsyn v/ Roar Lundby tok en gjennomgang utførte ekstraordinære uttak av jerv våren 2023 i region 6, etter vedtak fattet av Miljødirektoratet.

- **Status for kunnskapsinnhenting – konkurransegrunnlag droneprosjekt**

Sekretariatet informerte om status for kunnskapsinnhenting av droneprosjektet (feltforsøk). Konkurransegrunnlag ble utsendt til gjennomgang hos nemnda den 27. april 2023. Endelig konkurransegrunnlag ble utsendt til fem relevante forskningsinstitutt den 5. mai 2023, og ble samtidig lagt ut på rovviltnemndas web-side.

- **Status lisensfelling ulv i region 6 2023**

Sekretariatet informerte om status for lisensfelling ulv i region 6.

- **Post til nemnda**

Sekretariatet tok en kort gjennomgang av postlista for rovviltnemnda.

- **Møtedeltagelse siden forrige møte**

Det ble foretatt en runde med rovviltnemnda om de har deltatt på relevante møter siden forrige møte i rovviltnemnda. Relevante møter:

- Arbeidsmøte forvaltningsplan 3. mai 2023.
- Leder informerte om et stort antall henvendelser når det gjelder ekstraordinære uttak av jerv våren 2023.

- **Søknader om skadefellingstillatelse**

Sekretariatet tok en gjennomgang av søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte.

Sekretariatets tilrådning

- *Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering*

Behandling i møte

Rovviltnemnda tar orientering om hiuttak fra Statens naturoppsyn til orientering, og merker seg informasjonen om at Miljødirektoratets vedtak fattes så seint på sesongen at SNO ikke lykkes med uttak i alle lokaliteter grunnet snøsmelting/barmark. Nemnda kommer tilbake til tiltak rundt dette i sak 16/23.

Rovviltnemndas vedtak

Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	12/2023	26.05.2023

12/23 Kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2023/2024

Rovviltforskriften § 3 første ledd definerer de nasjonale bestandsmålene for jerv, mens de regionale bestandsmålene for region 6 er gitt i § 4 første ledd bokstav e: Region 6 skal

ha 10 ynglinger av jerv. Når bestandene av den enkelte art ligger over disse regionale bestandsmålene har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt, jf. henholdsvis §§ 8, 10 og 11. Ved vurdering av om nemnda har myndighet til å fastsette kvoter legges data fra gjennomsnitt av de siste tre års ynglinger for jerv til grunn, jf. § 7 første ledd, andre og tredje punktum. Det er et absolutt krav om at nemnda må være beslutningsdyktig i henhold til § 7 tredje ledd. Det er Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt som skal gi data om status og utvikling i bestandene, jf. § 3 siste ledd. Bestandsstatus i region 6 er i snitt 14,3 ynglinger i perioden 2020-2022, noe som gjør at nemnda har myndighet til å fastsette kvoter for lisensjakta i 2023/2024.

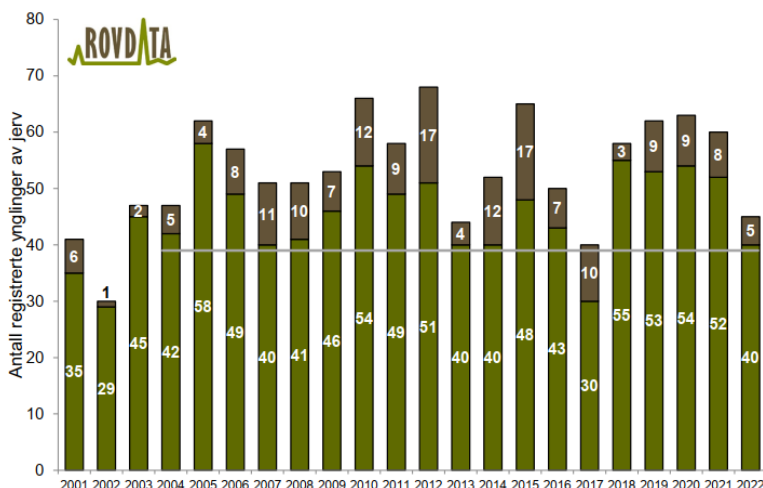
Om lisensfelling

Lisensfelling av fredet rovvilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 står det følgende; «dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»

Når kvote etter forskriften §§ 8, 10 og 11 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Bestandsstatus og utvikling hos jerv i Norge

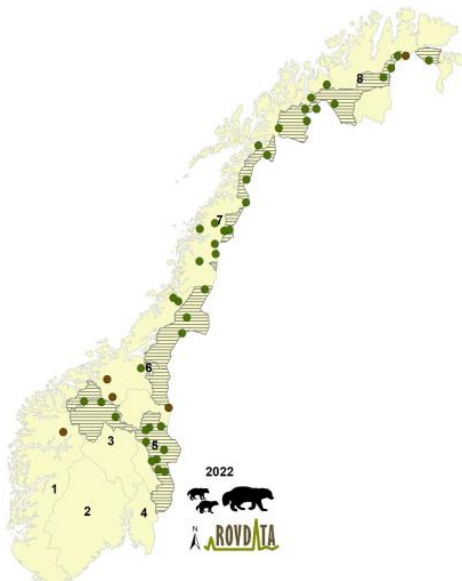
I Norge ble det registrert 45 ynglinger av jerv i 2022. I 2020 og 2021 ble det registrert henholdsvis 63 og 60 ynglinger i Norge. Foreløpig i 2023 er det påvist 55 ynglinger av jerv i Norge. Bestanden har på landsbasis vært relativt stabil de siste årene, men med en nedgang i 2022 hvor tallene indikerer en reduksjon på 9 % i den nasjonale jervebestanden basert på yngleregistreringer. Bestandsestimatet for 2022 var 351 voksne individer [282–456], i 2021 var estimatet på 386 voksne individer (324-493) og for 2020 var estimatet på 382 [323-486] voksne individer.

Figur 1: Antall jerveynglinger i Norge i perioden 2001-2021. Den brune delen av søylen angir påviste ynglinger der tisper og/eller valp(ene) er tatt ut. Den grå linjen angir det vedtatte nasjonale målet om 39 årlige ynglinger. (kilde: Rovdata.no)

Den norske jervebestanden overvåkes og beregnes gjennom årlige registreringer av ynglehi og analyser av DNA-materiale. Statens Naturoppsyn kontrollerer kjente hiplasser, og det blir også lagt ned betydelig innsats i å lete etter hiplasser i nye områder. I tillegg kommer etterkontroller på barmark (juni -juli) i de tilfeller det er nødvendig. DNA-analysene, som gjøres på omlag 1 000 prøver i året på landsbasis, gir grunnlag for sikrere estimater av bestandsstørrelse, og de gir

forvaltningen kunnskap om kjønns sammensetning, inn- og utvandring, overlevelse, reproduksjon og slektskapsforhold. Som i 2020 og 2021 var også registreringssesongen på snøføre i 2022 i noen områder preget av ustabile snø- og værforhold, og få dager med gode sporingsforhold. Generelt ligger årets leteinnsats i overvåkingsarbeidet for jerv i Norge i 2022 omtrent på samme nivå sammenlignet med 2020 og 2021. Gjennomsnittlig antall besøk per lokalitet var 5,9, som er på samme nivå som forgående år. Bruken av viltkamera ved hi og åteplasser har økt de siste årene, og stadig flere ynglinger blir dokumentert via foto. Sammenlignet med fjoråret er antall registrerte kilometer knyttet til yngleregistreringene av jerv lavere sammenlignet med årene 2020 og 2021 ([NINA rapport 2179](#)).

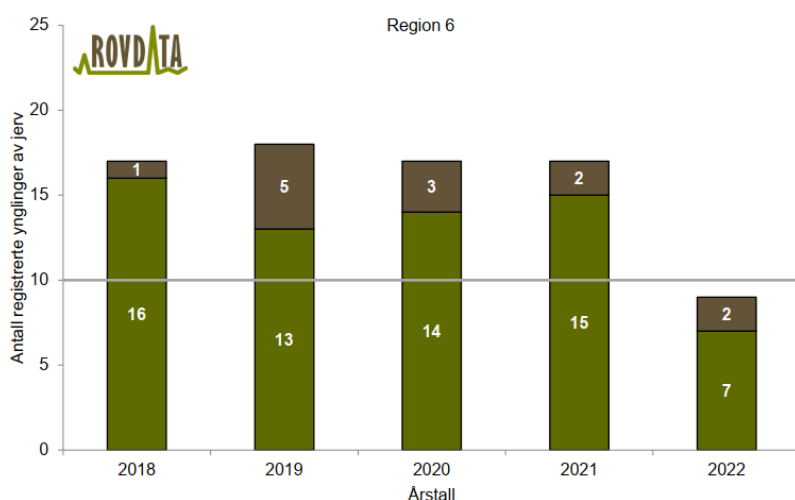
Figur 2: Jerveynglinger i Norge i 2022. Skravert område angir forvaltningsområdene for jerv. Brune sirkler viser påviste ynglinger der tisper og/eller valper er tatt ut (kilde: Rovdata.no).

DNA dataene viser at det er en sammenhengende bestand av jerv i grenseområdene mellom Norge og Sverige. Det ser også ut til å være en mer eller mindre sammenhengende bestand av jerv i Sør-Norge. Imidlertid viser genetiske analyser lav genetisk diversitet (Ekblom mfl. 2018), og at den skandinaviske jervebestanden kan deles opp i tre delpopulasjoner: 1) En populasjon fra sørøstlige Norge øst for riksvei 3 (øst for Glomma) i Østerdalen og opp til Trondheim, Nord-Trøndelag og Nordland, samt hele den svenske populasjonen fra Dalarna i sør og opp til nordre Norrbotten. 2) Sørvestlige Norge vest for riksvei 3 (Glomma), 3) Troms og Finnmark (Persson & Brøseth – NINA rapport 732-2011). Undersøkelser viser at de siste årene har vært relativt god genflyt mellom de tre delpopulasjonene (Kleven mfl. 2019). Dette er likevel en faktor som det må tas hensyn til ved tildeling av kvote.

Bestanden av jerv er påvirket av naturlige variasjoner mellom år som følge av for eksempel varierende mattilgang eller tilgang på egnede leveområder. Bestandsveksten kan påvirkes av variasjon i dødelighet spesielt hos tisper i reproduktiv alder, men også på grunn av f.eks. menneskeskapt dødelighet. I tolkningen av overvåkingsresultatene bør man også være klar over at andelen voksne tisper som føder unger kan variere mellom år, såkalt mellomårsvariasjon. Modellen som benyttes til bestandsestimering skal ta hensyn til den mellomårsvariasjonen ([Rapport 3- 2022](#)). Modellen som brukes i bestandsestimeringen tar hensyn til at både årets og foregående års ynglinger påvirker størrelsen på den totale bestanden og at det er en del mellomårsvariasjon i andelen tisper som får valper.

Bestandsstatus i region 6

Den nyeste foreliggende bestandsrapporten for jerv er NINA rapport 2179 der fremgår det at for årene 2020, 2021 og 2022 er påvist henholdsvis 17, 17 og 9 ynglinger av jerv i region 6 (figur 3). Dette gir et 3-års gjennomsnitt på 14,3 ynglinger.

Figur 3: Antall ynglinger i region 6 i perioden 2018– 2022. Den brune delen av søylene angir påviste ynglinger hvor tisper og/eller valpene er tatt ut ved hiuttak.

Det ble påvist 9 ynglinger i region 6 i 2022. Av disse ble to påvist i Møre og Romsdal, hvorav en innenfor forvaltningsområdet og en i beiteprioritert område. I Trøndelag ble det påvist syv ynglinger, tre innenfor forvaltningsområdet og fire i beiteprioritert område.

Rovdata publiserer fortløpende tall for dokumenterte ynglinger, og per 12. mai 2023 er det registrert 15 ynglinger i region 6. Disse fordeler seg slik:

- Møre og Romsdal: 2 ynglinger (Rauma og Sunndal kommuner)
- Trøndelag: 13 ynglinger (Lierne x 4, Snåsa x 4, Høylandet, Steinkjer, Grong, Verdal x 2 og Røros kommuner).

Etter vedtak fra Miljødirektoratet, har Statens naturoppsyn gjennomført hiuttak i lokaliteten i Almdalen i Snåsa kommune (to valper og tisper er tatt ut). Det er også fattet vedtak om uttak i lokaliteter i Gaundalen i Snåsa kommune og ved Kjølstadfjellet i Høylandet kommune, men uten resultat. I en lokalitet i Lierne ble det fattet vedtak om hiuttak, der var det satt opp viltkamera for å dokumentere yngling. Foto fra dette kamera viser at begge ungene er drept av en voksen jerv.

Avgang av jerv i region 6

Avgangen av jerv skjer i all hovedsak gjennom lisensfelling, skadefelling og ekstraordinære uttak.

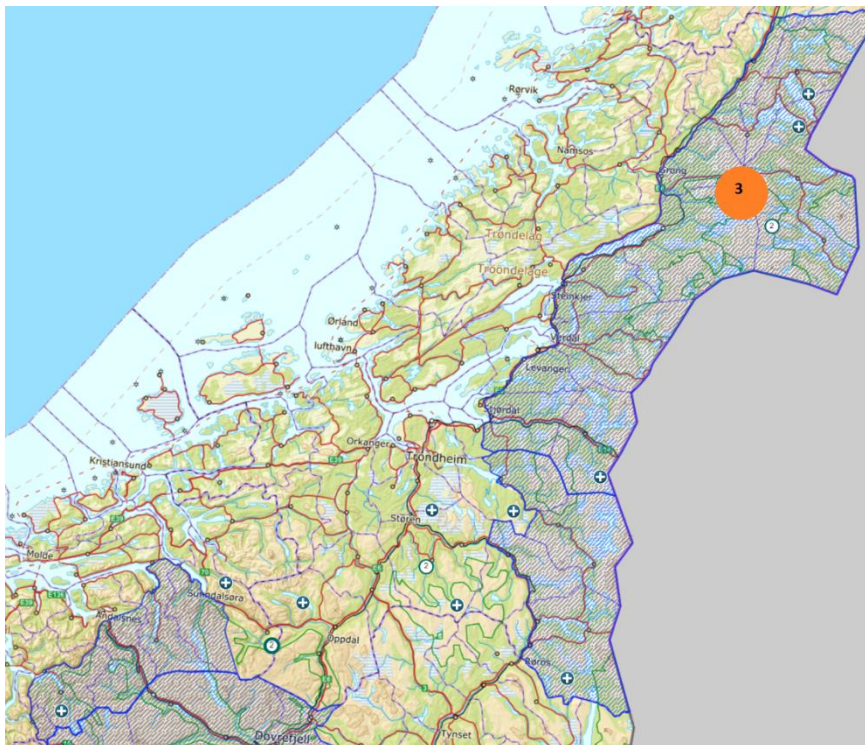
Tabell 1: Viser antall registrerte døde jerver i Trøndelag (n= 16) og Møre og Romsdal (n= 3) fordelt på dødsårsak, i perioden 20.08.22 – 12.05.23 (n =19).

	Møre og Romsdal	Trøndelag
Ordinær lisensfelling	3	9
Ekstraord uttak/skadefelling SNO	0	3
Skadefelling privat/kommune	0	0
Annen avgang	0	4

Sum	3	16
------------	----------	-----------

Totalt antall registrerte døde jerver inkludert lisensfelling i 2022/2023 for region 6 er 19 individer (perioden 20. august 2022 – 12. mai 2023) (figur 4, tabell 1). Under lisensfelling i 2022/2023 ble det totalt belastet 12 jerver av kvoten. I Trøndelag ble det felt ni jerver, hvorav seks tisper. I Møre og Romsdal ble det felt tre jerver hvorav en voksen tisper.

I 2021/2022 ble det registrert 23 døde jerver (perioden 10 september 2021 – 12. mai 2022). Under ordinær lisensfelling i 2021/2022 ble det totalt belastet 16 jerver av kvoten på 32 dyr (hvorav maksimalt 16 tisper). Det ble felt 14 jerver i Trøndelag, hvorav ni tisper. I Møre og Romsdal ble det felt to voksne hannjerver på ordinær lisensfelling.

Figur 4: Kart over fordelingen av registrerte døde jerver i perioden 20. august 2022 – 12. mai 2023 (n = 19). Tallet er inkludert skadefelling og hiuttak. Hiuttak er markert med oransje sirkel med tall som viser antall jerv tatt ut. Blått skravert område viser forvaltningsområdet for jerv.

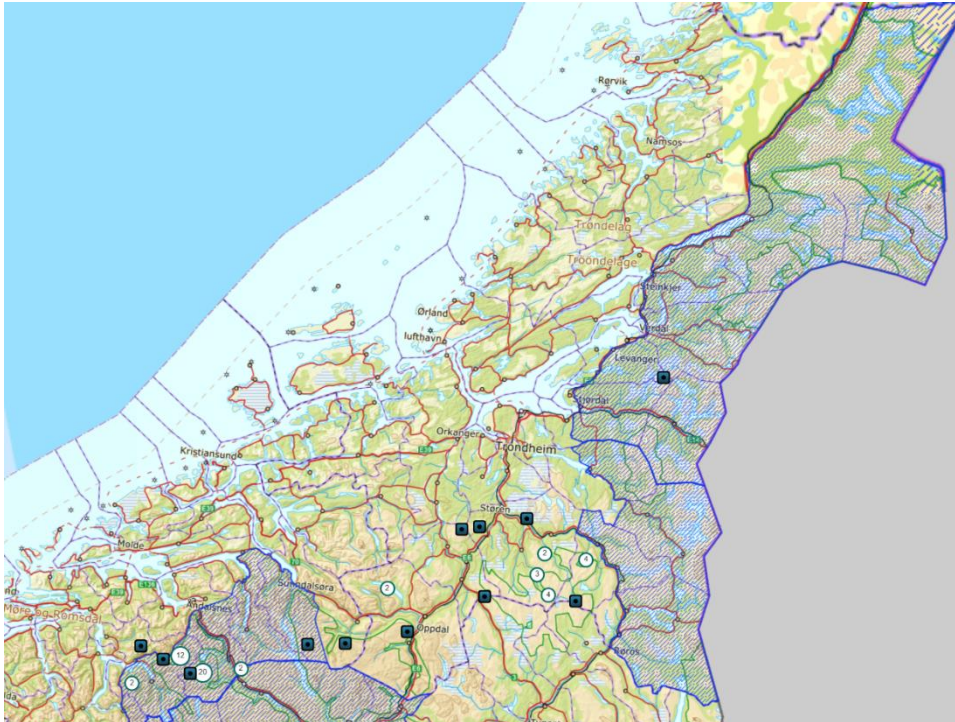
Gjennom økt bruk av viltkamera i bestandsregistreringsarbeidet, har en de senere årene avdekket ved flere anledninger at hannjerv har avlivet valper i hi (infanticid). Dette skyldes trolig at den tradisjonelt dominerende hannen har gått i avgang og det har kommet inn en ny hann. Dette skjer trolig oftere i en bestand med høy «turnover», dvs høyt uttak og høy innvandring.

Tapssituasjon og påviste skader forvoldt av jerv

Innenfor region 6 går det er stort antall husdyr og tamrein på beite over hele regionen, og det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av jerv i en del områder. Figur 7 viser dokumentert tap av rein og sau i perioden 01.01.2017 – 31.12.2022.

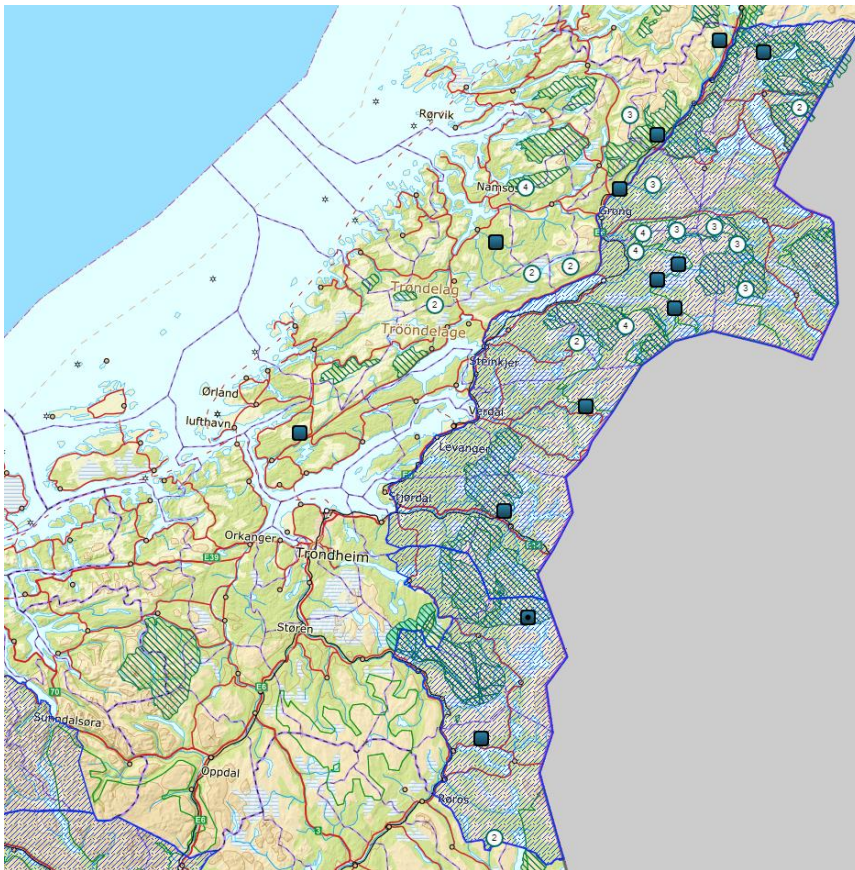
I løpet av 2022 ble det registrert 63 sau og lam dokumentert eller drept av jerv i Rovbase (22 i TL og 41 i MR). Dette er en nedgang sammenlignet med de to forgående år, hvor det i 2021 ble det registrert 98 sau og lam drept av jerv i regionen (47 i TL og 51 i MR). For 2020 var tallene for dokumenterte eller antatt drept sau og lam på 116 (71 i TL og 45 i MR).

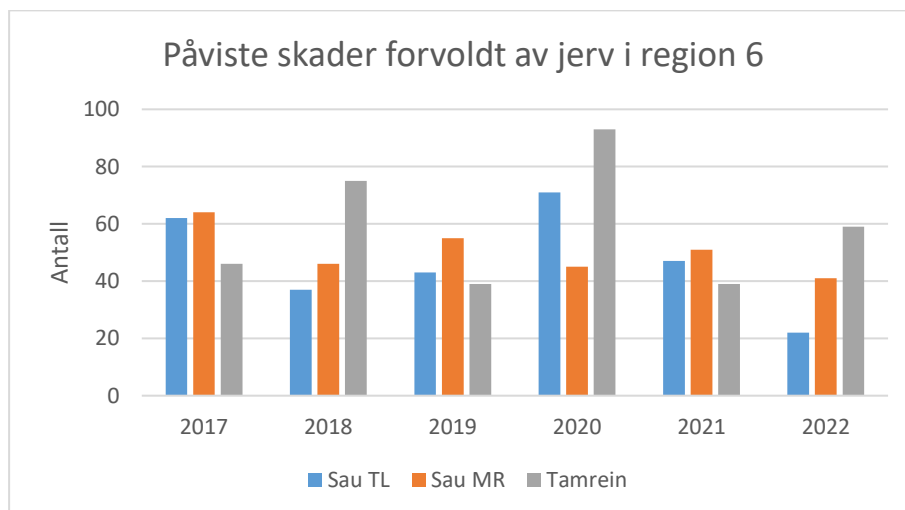

Figur 5: Kart over sau og lam dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6 i perioden 01.01.2022- 31.12.2022 (n = 63). Skravert område er forvaltningsområde for jerv (kilde: rovbases.no).

I løpet av 2022 ble det registrert 59 tamrein dokumentert eller antatt drept av jerv (figur 6), dette er en oppgang sammenlignet med i 2021 når det ble registrert 39 tamrein dokumentert eller antatt drept av jerv. I 2020 ble 93 tamrein dokumentert eller antatt drept av jerv (alle i Trøndelag). Hittil i 2022 (pr. 12. mai) er det dokumentert eller antatt 43 rein drept av jerv i region 6, alle i Trøndelag. I tilsvarende periode i fjor var 40 rein dokumentert drept eller skadet av jerv.

Figur 6: Kart over rein dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6 i perioden 1.1.2022 – 31.12.2022 (n = 59). Blå skravur angir forvaltningsområde for jerv, grønn skravur er kalvingsområder for rein (kilde: rovbases.no).

Figur 7: Utvikling i påviste skader forvoldt av jerv i region 6 i perioden 01.01.2017 til 31.12.2022.

Vurdering av naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Region 6 Midt-Norge har et bestandsmål for jerv på 10 årlige ynglinger og treårssnittet for bestanden av jerv i regionen er nå på 14,3 ynglinger. Og lisensfelling av jerv

har som mål å balansere bestanden av jerv i regionen nær måltallet for regionen. Det vil derfor være en målsetting med fastsettelse av kvoten å få redusert bestanden av jerv i region 6 Midt-Norge. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger. De foreløpige resultatene fra vinterens overvåking av jerv viser per 12. mai at det er registrert 55 ynglinger. Av erfaring vet man at det sannsynligvis enda vil registreres ytterligere ynglinger. Vi legger til grunn at et eventuelt uttak av 31 individer vil bidra til å redusere bestanden ned til bestandsmålet i regionen og derfor ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd.

Biologien og økologien til jerv er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det har vært stort fokus på å ha en kunnskapsbasert rovviltforvaltning de siste årene, og man har derfor etter hvert fått god kunnskap om hvordan rovviltartene reagerer på aktiv forvaltning.

Hvor stor effekt jerv eller andre rovviltarter, har i et økosystem, påvirkes i stor grad også av andre faktorer, som klima eller graden av menneskelig påvirkning i andre deler av systemet. Størstedelene av Europa og Skandinavia er sterkt preget av menneskelig aktivitet gjennom landbruk, dyrehold, skogsbruk, og annen menneskelig infrastruktur. Den store graden av ytre påvirkninger innebærer at de store rovdyrene i dag ikke har mulighet til å fylle hele sin økologiske rolle, i hvert fall ikke i stor skala. Samtidig er utmarksbeite en viktig ressurs for matproduksjon, samt for å hindre gjengroing. [NIBIO Rapport 2016-63](#) viser at 57 % av arealet som er egnet for husdyrbeite ligger innenfor forvaltningsområder for rovdyr. Samme rapport peker på at ca. 30 prosent av artene på norsk rødliste vil være utsatt hvis beitedyr på utmarksbeite forsvinner. Utmarka er et beiteskapt kulturlandskap som er avhengig av kontinuerlig beitebruk for ikke å miste det tilhørende biologiske mangfoldet knyttet til naturtypene som er avhengige av beiting som hevdfaktor. For å utnytte utmarksbeite ressursen også innenfor forvaltningsområdet for jerv, er det viktig at jervebestanden holdes nede på det regionale bestandsmålet, samt de fylkesvise bestandsmålene nedfelt i forvaltningsplanen. Med bakgrunn i data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovdyr, vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, NIBIO og andre, samt forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 og erfaringsbasert kunnskap fra saueneæringen, reindriften og Statens naturoppsyn anser sekretariatet kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt, jf. nml. § 8.

Av føre-var-prinsippet i nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-var-prinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for jerv. Sekretariatet vurderer at lisensjakt ikke vil medføre en økt samlet belastning som kan true jervens overlevelse som art, så fremt kvoten settes på et faglig forsvarlig grunnlag og den geografiske avgrensingen er i tråd med forvaltningsplanen for region 6. I tråd med prinsippet i naturmangfoldlovens § 10 bør det derfor settes en geografisk differensiert kvote i henhold til forvaltningsplanens inndeling av soner.

Ettersom vedtaket gjelder felling av rovvilt anser sekretariatet at § 11 (prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) ikke er relevant i denne saken. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt og føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt

vesentlig vekt. Sekretariatet legger til grunn at rovviltnemnda med sin geografisk differensierte kvotefordeling har ivarettatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Formålet med uttak etter nml. § 18, bokstav b er å forhindre skade. Det er likevel ikke slik at felling kan skje i alle tilfeller når ett av vilkårene i § 18, første ledd, er oppfylt. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Naturmangfoldloven krever at det foreligger en viss risiko for skade av et visst omfang. Bernkonvensjonen krever at formålet med fellingen er å avverge «serious damage», mens loven etter sin ordlyd krever at formålet er å avverge «skade». Loven må likevel forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. Ikke enhver skade på de verdier som er nevnt i § 18 første ledd b, kan anses for å åpne for uttak. For arten jerv er det i praksis skade på sau og tamrein som er aktuelle skadetyper. Slike skader oppstår i alle områder i region 6 hvor det beiter sau og tamrein. I områder hvor jerv kan komme i kontakt med beitedyr vil det alltid være en mulighet for at skader kan oppstå. De fleste år er jerv det rovviltet som gjør størst skade på sau og tamrein i region 6. Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning, som legger grunn at det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for felling. Terskelen skal være tilsvarende høyere innenfor rovviltprioriterte områder.

Skadepotensialet kan reduseres ved å gjøre tiltak som skiller beitedyr og jerv. Skader fra jerv tiltar typisk i den siste delen av beitesesongen, og tidlig nedsanking av sau kan være et effektivt skadeforebyggende tiltak i saueneeringen. Tidlig sank gjennomføres i variert grad, og i hovedsak som et akutt- tiltak, men også enkelte søker om planlagt tidlig sanking. Statsforvalterne i begge fylker har avsatt midler til blant annet slike tiltak. I henhold til forvaltningsplanen og rovviltforliket skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette betyr at beitenæringen skal tilpasses rovvilt innenfor forvaltningsområdene for rovvilt. Imidlertid er det mange områder der sauetail og forgrunnlag gjør at tidlig sanking i praksis ikke er gjennomførbart. For reindriftsnæringen finnes det ikke tilstrekkelige forebyggende tiltak.

På tilsvarende måte som for felling for å avverge skade etter nml. § 18, bokstav b, kreves det etter annet ledd både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Sekretariatet vurderer at det ikke foreligger forhold som tilsier at lisensfelling av jerv kan skje med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav c for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

Sekretariatets forslag baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i regionen; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av jerv i Skandinavia. [NINA Rapport 1123](#) Utredning om endring i yngleområdene for jerv og bjørn i rovvilt region 6, samt [NINA Rapport 1255](#) Samordning av forvaltning av jerv i Sør-Norge – en kunnskapsoversikt gir en god oversikt over kjent kunnskap om jerv, og spesielt om den sørvestlige bestanden av jerv i Norge.

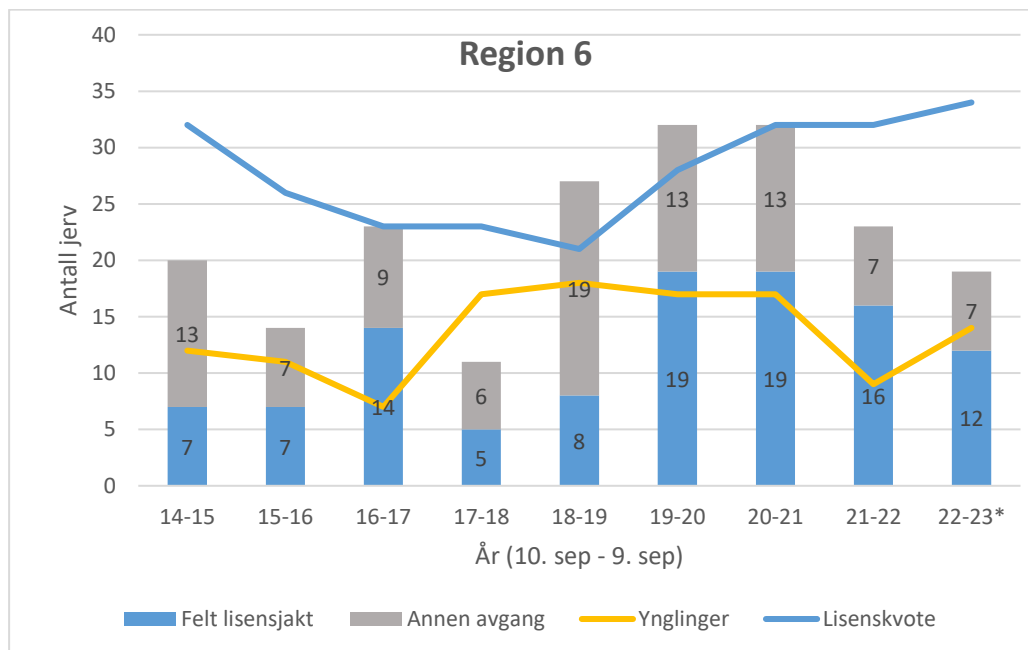
Om kvote for lisensfelling av jerv

Ved vurdering av kvote for lisensjakt skal rovviltnemnda, ifølge kommentarene til rovviltforskriften § 7, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Bestanden av jerv nasjonalt ligger over det fastsatte bestandsmålet. I 2022 var det påvist 45 ynglinger, det nasjonale bestandsmålet er på 39 årlige ynglinger. Region 6 ligger også over det regionale bestandsmålet på 10 årlige ynglinger med et gjennomsnitt på 14,3 ynglinger de siste tre år. Antall ynglinger av jerv i regionen i 2022 var under bestandsmålet, men de foreløpige bestandsregistreringene i 2023 viser at regionen igjen ligger over bestandsmålet. De fleste ynglingene er de senere årene registrert innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. For Møre og Romsdal ser man at ynglingene like ofte befinner seg utenfor forvaltningsområde som innenfor. De fleste av ynglingene som registreres utenfor forvaltningsområde i Møre og Romsdal er lokalisert i eller nært Trollheimen. Erfaringsmessig så vil det bli dokumentert flere ynglinger enn de som er dokumentert eller antatt pr. 12 mai 2023.

Avgangen av jerv i regionen har variert en del fra år til år, men med en økning i sesongene 19/20 og 20/21, og en liten nedgang i 21/22 (figur 8). Lisensfelling innenfor forvaltningsområdet ser ut til å fungere, men lisensfelling fremdeles har fremdeles ikke gitt tilstrekkelig resultat i beiteprioritert område i regionen, særlig i den nordvestlige delen av Trøndelag. I september 2020 ble utøvelsesforskriften endret, slik at det ble tillatt med kunstig lys under åtejakt på jerv og elektronisk varsling på jervebås. I 2022 ble lisensfellingsstart flyttet til 20. august. Disse nye virkemidlene kan føre til en mer effektiv lisensfelling av jerv framover.

Figur 8: Lisenskvoter, uttak av jerv og registrerte ynglinger i region 6. Ynglinger registreres på vinter/vår. Tallene for 2022/2023 er foreløpige tall for annen avgang og antall ynglinger, men endelige for kvote og lisensjakt.

Forebyggende tiltak kan til en viss grad redusere omfanget av skader i en del områder. Etter sekretariatets vurdering finnes det imidlertid ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre omfattende skader av jerv på husdyr og tamrein. Det er fortsatt behov for å regulere bestanden av jerv, også gjennom et visst uttak innenfor forvaltningsområdet for jerv, for i tilfredsstillende grad å kunne redusere potensialet for skader kommende år. Med bakgrunn treårs gjennomsnittet på 14,3 ynglinger, samt foreløpige registreringer i 2023, mener sekretariatet at det er bør det åpnes opp for lisensfelling av jerv både innenfor og utenfor forvaltningsområdet for jerv i hele regionen.

Sekretariatet vil legge frem oppdatert informasjon om dokumenterte og antatte ynglinger av jerv under møte den 26. mai 2023.

Om kvote og samlet belastning for den sørvestlige delbestanden

Region 3 og 6 deler en felles bestand, og ønsker å samordne forvaltningen på tvers av grensene. Dyrene som yngler på hver side av grensen bruker store områder. I region 3 er det foreløpig registrert seks ynglinger, hvorav fem innenfor forvaltningsområdet. Imidlertid er det utført hiuttak i en lokalitet i Lesja kommune. I region 6 er det hittil i år registrert 13 ynglinger. To ynglinger er registrert i Møre og Romsdal, hvorav en innenfor forvaltningsområdet. Erfaringsmessig finner flere hi utover våren, og barmarkskontroll må ofte til for å dokumentere enkelte lokaliteter.

I 2022 ble det registrert to ynglinger i Møre og Romsdal, hvorav en i beiteprioritert område. Det var tap av sau til jerv i disse beiteområdene i 2022. Det ble tatt ut to jerver i beiteprioritert område i Møre og Romsdal. Beitedyra skal prioriteres i beiteprioritert område og det er et ønske fra både næring og forvaltning at uttak hovedsakelig skal skje i lisensperioden for å redusere behovet for hiuttak. Bestandsmålet i Møre og Romsdal har vært oppnådd de siste årene med unntak av i 2022. Sekretariatet finner at et moderat uttak av jerv både i beiteprioritert område og i forvaltningsområdet ikke vil true bestandens overlevelse, og at det er rom for kvote i Møre og Romsdal. Med bakgrunn i de siste års uttak og registrerte ynglinger innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal bør imidlertid lisenskvote innenfor dette området settes lavt.

Fordeling av kvote

Sekretariatets innstilling baserer seg på overordnede føringer, registrerte skader av jerv på sau og tamrein, data fra yngleregistreringer, DNA funn av jerv og egne vurderinger. Vi har lagt til grunn den geografiske differensieringen som fremgår av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag, vedtatt 22. mars 2018. Innstillingen legger til grunn at flytting av kvoter fra et område til et annet, ikke skal kunne tillates. Sekretariatet ønsker med sitt forslag å bidra til å redusere jervebestanden ned til det regionale bestandsmålet på ti årlige ynglinger, og så nært opp til de fylkesvise målene slik de er fastsatt i forvaltningsplanen.

Sekretariatet har også vektlagt målet om å ha en mest mulig jevn fordeling av jervebestanden innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. Ved å dele forvaltningsområdet inn i tre delområder fra jaktstart til 15. januar, søkes det å fordele jaktuttaket over hele området. Hva angår de prioriterte beiteområdene i Trøndelag har vi også der valgt å dele inn i to delområder fra jaktstart og fram til 15. januar, inndelingen i delområder tilsvarer den tidligere inndelingen mellom nord og sør. Argumentasjonen for å også dele det prioriterte beiteområdet i to, er at det er viktig å lykkes med uttak av jerv i begge delområdene. Hensikten med å slå sammen delområdene den siste måneden, er at dette vil kunne bidra til at en får et høyere totaluttak ved hjelp av lisensfelling, som i sin tur kan bidra til et lavere behov for ekstraordinære uttak. Statsforvalteren i Trøndelag vil for å tydeliggjøre avgrensingen av de ulike jaktområdene utarbeide kart som viser de ulike jaktområdene, og som legges som vedlegg til vedtaket om lisenskvote for jerv, etter at kvotene er vedtatt. Føringer fra klageavgjørelsen av 01.09.2022 på lisenskvote for 2022/2023 fra Klima- og miljødepartementet også lagt til grunn.

Konklusjon

Jervebestanden i region 6 ligger godt over det nasjonalt fastsatte målet, med et gjennomsnitt på 14,3 ynglinger for de siste tre årene. Foreløpig bestandsregistrering i 2023 viser at det per 12. mai 2022 er påvist 15 ynglinger i regionen. Ut fra den foreliggende dokumentasjon over bestandssituasjonen av jerv og dokumenterte skader på sau og tamrein er sekretariatet av den oppfatning at rovviltnemnda kan vedta en lisensfellingskvote for 2023/2024. Sekretariatet mener

at det på bakgrunn av bestandssituasjonen er rom for en kvote tilsvarende forslaget fra sekretariatet for lisensperioden 22/23.

Sekretariatets tilråding

Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. rowiltforskriftens § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 6 i 2023/2024:

- Kvoten settes til totalt 31 jerver som deles opp i en startkvote og en reservekvote:
  - Startkvote på 25 jerver hvorav 12 jerver kan være tisper
  - Reservekvote på 6 jerver hvorav 3 kan være tisper
  - Av startkvoten kan det maksimalt felles 6 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.

Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtaket. Lisensfellingen iverksettes for å forhindre fremtidige skader på bufe. Lisensfellingsperioden er fra og med 20. august 2023 til og med 15. februar 2024. Fordelingen av startkvoten på 26 jerver mellom lisensfellingsområdene er som følger:

1. Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal

Kvote på 1 jerv

2. Beiteprioriterte områder i Møre og Romsdal

Kvote på 5 jerver

3. Beiteprioriterte områder i Trøndelag

Kvote på 10 jerver

I perioden fra 20. august 2023 til og med 15. januar 2024 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 3A: områdene nord for Trondheimsfjorden og vest for E6 – 4 jerver
- 3B: områdene sør for Trondheimsfjorden og E14 – 6 jerver

Fra og med 16. januar 2024 slås delområdene sammen til et kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan jaktes på i hele området.

4. Forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag

Kvote på 9 jerver

I perioden fra 20. august 2023 til og med 15. januar 2024 deles området inn i tre delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 4A: områdene nord for n ord for Imsdalsvassdraget, vassdraget Grøningen, Skjeldbreien og Holden – 5 jerver
- 4B: Områdene mellom for Imsdalsvassdraget, vassdraget Grøningen, Skjeldbreien og Holden og E14 – 2 jerver
- 4C: Områdene sør for E14 – 2 jerver

Fra og med 16. januar 2024 slås delområdene sammen til et kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan jaktes på i hele området.

Om reservekvoten

Det er satt en reservekvote på 6 jerver hvorav 3 kan være tisper.

Det kan tildeles fra reservekvoten hvis en eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder utenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2023) om ynglere registreringer av jerv i 2023 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein beitesesongen 2023.
  - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oppfylt (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
  - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv beitesesongen 2023.
- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2023) om ynglere registreringer av jerv i 2023 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein beitesesongen 2023.
  - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oversteget (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
  - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv beitesesongen 2023.

Vilkår:

- Melding om skutt jerv skal umiddelbart gis til Statsforvalteren.
- Dersom jeger skadeskyter eller løsner skudd mot jerv skal det uten opphold meldes fra til Statsforvalteren og til nærmeste politimyndighet.
- Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst en gang daglig under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.
- Jegere plikter å registrere seg som bruker av Statsforvalterens SMS-varslingstjeneste – vil være opprettet senest ved utgangen av juli 2023.

I tråd med forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 Midt-Norge som sier at rowiltnemnda legger ved et program for ekstraordinære uttak av jerv samtidig som at kvote blir vedtatt ber Rowiltnemnda om at Miljødirektoratet i tråd med rowiltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak i følgende områder vinteren 2023/2024.

Trøndelag

- Prioriterte beiteområder med skader forvoldt av jerv.
- Innenfor forvaltningsområdet med skader forvoldt av jerv, særlig kalvingsområder for reindriftsnæringen.

Møre og Romsdal

- Prioriterte beiteområder med skader forvoldt av jerv.
- Innenfor forvaltningsområdet med skader forvoldt av jerv.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen i 2023 vil nemnda komme tilbake med ytterligere anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfellingsperioden 2023/2024.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rowilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rowiltnemnda i region 6,

v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Behandling i møte

Sekretariatet tok en gjennomgang av saksframlegget.

Mattias Jåma ba om mer informasjon rundt SMS-varslingstjenesten. Viktig at lisensjegerne får tilstrekkelig informasjon om at denne tjenesten.

Per Olav Hopsø foreslo følgende endring:

- Med bakgrunn i registrerte ynglinger i region 6 i 2023 endres totalkvote til 34 jerver fordelt på startkvote på 26 jerver hvorav 13 kan være tisper. Reservekvote settes til 8 jerver hvor 4 kan være tisper.
- Startkvote i forvaltningsområde i Trøndelag økes dermed fra 9 til 10 jerver. Delområde 4B skal slik ha en startkvote på 3 jerver.

Votering

- Sekretariatets tilrådning med endringsforslag fra Per Olav Hopsø – seks (6) stemmer.
- Sekretariatets tilrådning – null (0) stemmer.

Rovviltnemndas vedtak

Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriftens § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 6 i 2023/2024:

- Kvoten settes til totalt 34 jerver som deles opp i en startkvote og en reservekvote:
  - Startkvote på 26 jerver hvorav 13 jerver kan være tisper
  - Reservekvote på 8 jerver hvorav 4 kan være tisper
  - Av startkvoten kan det maksimalt felles 7 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.

Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtaket. Lisensfellingen iverksettes for å forhindre fremtidige skader på bufe. Lisensfellingsperioden er fra og med 20. august 2023 til og med 15. februar 2024. Fordelingen av startkvoten på 26 jerver mellom lisensfellingsområdene er som følger:

5. Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal

Kvote på 1 jerv

6. Beiteprioriterte områder i Møre og Romsdal

Kvote på 5 jerver

7. Beiteprioriterte områder i Trøndelag

Kvote på 10 jerver

I perioden fra 20. august 2023 til og med 15. januar 2024 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 3A: områdene nord for Trondheimsfjorden og vest for E6 – 4 jerver
- 3B: områdene sør for Trondheimsfjorden og E14 – 6 jerver

Fra og med 16. januar 2024 slås delområdene sammen til et kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan jaktes på i hele området.

8. Forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag

Kvote på 10 jerver

I perioden fra 20. august 2023 til og med 15. januar 2024 deles området inn i tre delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 4A: Områdene nord for n ord for Imsdalsvassdraget, vassdraget Grøningen, Skjeldbreien og Holden – 5 jerver
- 4B: Områdene mellom for Imsdalsvassdraget, vassdraget Grøningen, Skjeldbreien og Holden og E14 – 3 jerver
- 4C: Områdene sør for E14 – 2 jerver

Fra og med 16. januar 2024 slås delområdene sammen til et kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan jaktes på i hele området.

Om reservekvoten

Det er satt en reservekvote på 6 jerver hvorav 3 kan være tisper.

Det kan tildeles fra reservekvoten hvis en eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder utenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2023) om yngleregistreringer av jerv i 2023 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein beitesesongen 2023.
  - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oppfylt (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
  - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv beitesesongen 2023.
- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2023) om yngleregistreringer av jerv i 2023 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein beitesesongen 2023.
  - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oversteget (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
  - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv beitesesongen 2023.

Vilkår:

- Melding om skutt jerv skal umiddelbart gis til Statsforvalteren.
- Dersom jeger skadeskyter eller løsner skudd mot jerv skal det uten opphold meldes fra til Statsforvalteren og til nærmeste politimyndighet.
- Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst en gang daglig under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.
- Jegere plikter å registrere seg som bruker av Statsforvalterens SMS-varslingsjeneste – vil være opprettet senest ved utgangen av juli 2023.

I tråd med forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 Midt-Norge som sier at rowiltnemnda legger ved et program for ekstraordinære uttak av jerv samtidig som at kvote blir vedtatt ber

Roviltnemnda om at Miljødirektoratet i tråd med roviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak i følgende områder vinteren 2023/2024.

Trøndelag

- Prioriterte beiteområder med skader forvoldt av jerv.
- Innenfor forvaltningsområdet med skader forvoldt av jerv, særlig kalvingsområder for reindriftnæringen.

Møre og Romsdal

- Prioriterte beiteområder med skader forvoldt av jerv.
- Innenfor forvaltningsområdet med skader forvoldt av jerv.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen i 2023 vil nemnda komme tilbake med ytterligere anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfellingsperioden 2023/2024.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Roviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	13/2023	26.05.2023

13/23 Kvote for betinget skadefelling av jerv, gaupe og ulv i region 6 2023

Roviltnemnda skal før 1. juni hvert år fatte vedtak om kvote for betingede fellingstillatelser på rovilt for de artene der nemnda har myndighet til å ta slik beslutning. De betingede fellingstillatelsene kan iverksettes av Statsforvalteren med hjemmel i roviltforskriftens §9.

Politiske føringer og lovverk

Følgende dokumenter er lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Lov av 19.6.2009 om naturmangfold (naturmangfoldloven)
- Forskrift av 18.3.2005 om forvaltning av rovilt (roviltforskriften)
- Forvaltningsplan for rovilt i region 6, vedtatt 22. mars 2018
- Rovdyrforliket av 16. juni 2011

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Landet er delt inn i åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser. Region 6 har følgende bestandsmål:

- 12 ynglinger av gaupe
- 10 ynglinger av jerv
- 3 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Vurderingen av om nemnda har myndighet skal for bjørn og ulv baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger. For gaupe og jerv skal vurderingen av nemndas myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene. Det er dataene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn.

- Når det gjelder gaupe så er gjennomsnittlig antall familiegrupper de siste tre årene (perioden 2020 – 2022) på 15,7 familiegrupper innenfor region 6 ([NINA rapport 2155](#)).
- Gjennomsnittlig antall registrerte ynglinger av jerv de siste tre årene (2020-2022) er 14,3 ynglinger i regionen ([NINA rapport 2179](#)).
- Region 6 har ikke bestandsmål for ulv, slik at myndigheten til å fastsette betingede skadefellingstillatelser vil alltid ligge hos rovviltnemnda i region 6 for arten ulv.

Ut fra de nevnte vilkårene når det gjelder myndighet og bestandssituasjonen for de store rovdyra har rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge myndighet til å fastsette kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv i region 6 Midt-Norge for perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024.

Om iverksetting av betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd bokstav b om felling av et enkeltindivid av vilt for å avverge skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet.

Målet med en skadefellingstillatelse er i utgangspunktet å felle et bestemt individ knyttet til en bestemt skadesituasjon, og ikke å regulere bestanden av vedkommende rovviltart. I tråd med rovviltforliket skal regulering av bestandene skje gjennom lisensfelling (jerv, ulv og bjørn) eller kvotejakt (gaupe). Tillatelser til skadefelling skal derfor avgrenses i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak, med hjemmel i rovviltforskriftens § 9 (jf. forskriftens § 8 eller § 13), om iverksetting av skadefelling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- Områdets betydning som beitemark
- Skadenes omfang og utvikling
- Potensiale for framtidig skader
- Mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting i forhold til vedtatt kvote. Det er mulig for Statsforvalteren å iverksette skadefellingstillatelse flere steder samtidig selv om en kun har et dyr igjen på kvoten.

Vurderinger av bestand og kvotestørrelse

Det følger av naturmangfoldlovens § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig og erfaringsmessig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger.

Gaupe

Når det gjelder gaupe så er gjennomsnittlig antall familiegrupper de siste tre årene i region 6 på 15,7 familiegrupper (perioden 2020 – 2022) i henhold til [NINA Rapport 2155](#). For den siste treårs perioden har kjent avgang av gaupe i region 6 (kvotejakt, skadefelling, annet mv.) vært på 33 gauper i 2020, 28 gauper i 2021 og 40 gauper i 2022. Så langt i 2023 er det felt 20 gauper. Det ble i 2022/2023 åpnet for en betinget skadefellingskvote på 5 gauper i regionen, kvoten ble ikke fylt. Sekretariatet foreslår samme kvotestørrelse i for perioden 2023/2024 – fem gauper. Gaupe som eventuelt blir felt på skadefelling, vil også bli belastet kvote for kvotejakt på gaupe, men ikke motsatt.

Jerv

For jerv gir [NINA rapport 2179](#) oversikten over antall verifiserte ynglinger av jerv i regionen, og for hele landet. I region 6 er det i perioden 2020 - 2022 registrert henholdsvis 17, 17 og 9 ynglinger av jerv. Registreringer av jerveynglinger våren 2023, legges fortløpende ut på Rovdata sine hjemmesider. Pr. dags dato (12. mai) er det påvist 15 jervekull i region 6 i 2023. Kjent avgang av jerv i regionen har de siste tre årene 2020 – 2022 vært 35 jerver i 2020, 28 jerver i 2021 og 21 jerver i 2022. Kjent avgang til nå i 2023 er 12 jerver. Sekretariatet foreslår 5 betingede skadefellingstillatelser på jerv, det samme som tidligere år. Av skadefellingskvoten på jerv 2022/2023 (perioden 01.06.22 – 15.02.23) ble det ikke felt jerv. Erfaring de siste årene tilsier at en kvote på 5 jerver vil være tilstrekkelig i perioden. Jerv som eventuelt blir felt på skadefelling, vil også bli belastet lisenskvoten for jerv, men ikke motsatt.

Ulv

Når det gjelder ulv har ikke regionen noe bestandsmål, streifende individer påvises imidlertid omtrent årlig innenfor region 6. Sekretariatet viser til at forslaget baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia ([Bestandsovervåking av ulv vinteren 2021-2022](#)). Rapporten viser at det er påvist 55 familiegrupper og 28 revirmarkerende par vinteren 2021/2022 i Skandinavia. Etter fordeling av grenserevirene ble det i 2021/22 påvist 8,5 familiegrupper av ulv i Norge. Rovdata har ennå ikke publisert endelig bestandsstatus for ulv vinteren 2022/23, men det foreligger [foreløpige statusrapport for ulv i Norge pr 13. mars 2023](#). Rapporten viser at det i perioden 1. oktober 2022 – 13. mars 2023 er dokumentert totalt 62-65 ulver i Norge, hvorav 32-33 som er klassifisert med helnorsk tilhold. Totalt er 25 døde ulver i løpet av overvåkingsperioden 1. oktober 2022 til og med 31. mars 2023 er trukket fra disse tallene.

Det er foreløpig dokumentert yngling (valpekull født i 2022) i tre helnorske revir og seks valpekull i grenserevir. Endelig bestandsstatusrapport for ulv i Skandinavia i 2022/2023 vil foreligge i juni 2023.

I region 6 ble det sist felt en ulv på lisensfelling i Holtålen kommune 16. februar 2020 og i Melhus kommune 19. januar 2019. Siste kjente felling av ulv før dette skjedde i Lierne kommune den 26. oktober 2016 (nødverge). Med bakgrunn i at region 6 må påregne streifindivid av ulv, og at de i enkelte tilfeller påfører skader på sau/lam og rein bør det etter sekretariatets vurdering vedtas en kvote for betingede skadefellingstillatelser på ulv. Sekretariatet foreslår derfor at kvote for

betingede skadefellingstillatelser på ulv i regionen settes til tre ulver, som er det samme som de to forgående forrige sesonger (21/22 og 20/21). Erfaringsmessig vil dette være tilstrekkelig kvote for perioden Statsforvalteren har myndighet til å iverksette skadefelling på denne arten. Ulv som eventuelt blir felt på skadefelling, vil også bli belastet lisenskvoten for ulv, men ikke motsatt.

Vurderinger i henhold til naturmangfoldloven

Med bakgrunn i vitenskapelig kunnskap fra Rovdata og nasjonalt overvåkningsprogram, samt erfaringsbasert kunnskap fra reindriften og Statens naturoppsyn anser sekretariatet at kravet til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt, jf. nml § 8. Av nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Førre-var-prinsippet i § 9 skal tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke førre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger tilstrekkelig kunnskap.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen artene utsettes for, i form av statusrapporter om bestandsutvikling, registrert avgang, samt annen vitenskapelig informasjon fra forskning på gaupe, jerv og ulv i region 6, nasjonalt og for Skandinavia.

Miljøforvaltningen har således god kunnskap om den samlede belastningen på bestandene av gaupe, jerv og ulv. Uttaket av jerv og gaupe i region 6 har vært godt over ti dyr årlig de tre siste årene, uten at dette har bidratt til mer enn å balansere bestandene. Vi legger derav til grunn at et eventuelt uttak av 5 gauper og 5 jerv ikke vil være til hinder for å oppnå regionens bestandsmål på henholdsvis 12 familiegrupper av gaupe og 10 ynglinger av jerv. Ettersom region 6 ikke har bestandsmål for ulv tillegges ikke nml. § 10 vekt i forhold til ulv. Skadefellingsforsøk gjennomføres i all hovedsak uten bruk av tekniske hjelpemidler som vil kunne være til skade for miljøet, slik at sekretariatet anser nml. §§ 11 og 12 som lite relevant. Imidlertid er det den skadefellingstillatelsen utstedes til som er ansvarlig for kostnadene med retting og/eller tilbakeførelse hvis skadefellingsforsøket medfører skade på miljøet ut over det som fremgår av søknad og skadefellingstillatelsen.

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Målet i nml. § 5 må sees opp mot de regionale bestandsmålet nedfelt i rovviltforskriftens §§ 3 og 4. Bestanden av gaupe og jerv ligger godt over det regionale bestandsmålet på henholdsvis 12 familiegrupper av gaupe og 10 ynglinger av jerv. Et eventuelt uttak av 5 gauper og 5 jerv vil ikke være til hinder for å oppnå regionens bestandsmål. Sekretariatet mener effekten av et uttak av skadefellingskvotene på fem gauper og fem jerv ikke vil medføre at sannsynligheten for å oppnå bestandsmålet for gaupe og jerv reduseres.

De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Dette betyr blant annet at myndighetene skal, så lang det lar seg gjøre fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt. Region 6 har ikke bestandsmål for ulv, slik at hensynet til nml. § 5 tillegges lite vekt utover at retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. De foreslåtte kvotene for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv er etter sekretariatets vurdering i tråd med intensjonene i nml. § 5.

Sekretariatets tilrådning:

Med hjemmel i rovviltforskriftens § 8 (jf. § 7, første ledd) har rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge fattet følgende vedtak om kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv i region 6 Midt-Norge for perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024:

• **5 (fem) betingede skadefellingstillatelser på gaupe** Bestanden ligger over bestandsmålet på 12 familiegrupper per i dag (tre års gjennomsnittet er 15,7 familiegrupper). Terskelen for felling av skadegjørende gaupe skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein.

• **5 (fem) betingede skadefellingstillatelser på jerv** Bestanden ligger over bestandsmålet på 10 ynglinger per i dag (tre års gjennomsnittet er 14,3 ynglinger). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein.

• **3 (tre) betingede skadefellingstillatelse på ulv** Streifdyr av ulv kan forekomme. Om det blir registrert skader av ulv, og faren for nye skader er stor, skal statsforvalterne ha muligheten til å tillate skadefelling. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges.

Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede skadefellingstillatelser, hvis det f.eks. blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

I henhold til rovviltforskriftens § 7 skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote for felling som er bestemt av rovviltnemnden jmfør §§8 og 10.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Behandling i møte

Sekretariatet tok en gjennomgang av saksframlegget.

Kristin Sørheim foreslo følgende endring:

- Med bakgrunn i lavt uttak under kvotejakta på gaupe i 2023 og med dette økt sannsynlighet for skadesituasjoner settes kvote for betinget skadefellingstillatelser på gaupe til seks (6) gauper.

Votering

- Sekretariatets tilrådning med endringsforslag fra Kristin Marie Sørheim – 6 (seks) stemmer
- Sekretariatets tilrådning – 0 (null) stemmer

Rovviltnemndas vedtak

Med hjemmel i rovviltforskriftens § 8 (jf. § 7, første ledd) har rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge fattet følgende vedtak om kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv i region 6 Midt-Norge for perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024:

• **6 (seks) betingede skadefellingstillatelser på gaupe** Bestanden ligger over bestandsmålet på 12 familiegrupper per i dag (tre års gjennomsnittet er 15,7 familiegrupper). Terskelen for felling av skadegjørende gaupe skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein.

• **5 (fem) betingede skadefellingstillatelser på jerv** Bestanden ligger over bestandsmålet på 10 ynglinger per i dag (tre års gjennomsnittet er 14,3 ynglinger). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein.

• **3 (tre) betingede skadefellingstillatelse på ulv** Streifdyr av ulv kan forekomme. Om det blir registrert skader av ulv, og faren for nye skader er stor, skal statsforvalterne ha muligheten til å

tillate skadefelling. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges.

Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede skadefellingstillatelser, hvis det f.eks. blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

I henhold til rovviltforskriftens § 7 skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote for felling som er bestemt av rovviltnemnden jamfør §§8 og 10.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	14/2023	26.05.2023

14/2023 Felles forvaltning av den sørvestlige jervebestanden

Dokumenter i saken

2. Samordningsoppdraget for jerv i Sør-Norge - brev fra rovviltnemnda i region 3 til KLD 111018
3. NINA-Rapport 1255 Samordning av forvaltning av jerv i Sør-Norge - en kunnskapsoversikt
4. NINA-Rapport 1538 Utvikling av planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge

Bakgrunn

Rovviltnemnda har startet arbeidet med revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Møre og Romsdal og Trøndelag. I den forbindelse har det kommet flere innspill på at forvaltningen av den sørvestnorske jervebestanden bør samordnes bedre med region 3 Oppland. Bestanden er felles, og fordeling av ynglinger og skadeomfang varierer fra år til år over fylkesgrensa. Felles bestandsmål og med det mulighet for å fastsette felles kvoter for lisensfelling og betinget skadefelling har vært framhevet som et tiltak som kan bidra til å dempe uheldige utslag av at forvaltningen av bestanden er delt på to regioner.

Situasjonen i Møre og Romsdal ble diskutert i et arbeidsmøte mellom rovviltnemnda og sekretariatsgruppa onsdag 3. mai d.å., og rovviltnemnda ba sekretariatet forberede en sak til nemndsmøtet som er planlagt fredag 26. mai.

Historikk

Rovviltnemnda i region 3 Oppland gjennomførte i perioden 2014 – 2018 et samordningsoppdrag for den sørvestlige jervebestanden i Norge. Rovviltnemnda i region 3 fikk oppdraget fra Klima- og miljødepartementet (KLD) i brev datert 21. mai 2014. Oppdraget ble ytterligere konkretisert i brev datert 28. januar 2015, og i møte mellom KLD og rovviltnemndene i region 1, 2, 3, 5 og 6 den 24. september 2015 (se dokument 1 i saken). I forbindelse med samordningsoppdraget ble det utarbeidet to NINA-Rapporter; (i) NINA-Rapport 1255 Samordning av forvaltning av jerv i Sør-Norge – en kunnskapsoversikt og (ii) NINA-Rapport 1538 Utvikling av planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge.

Rapportene legges ikke ved saksdokumentene, men kan lastes ned her:

- NINA-Rapport 1255 Samordning av forvaltning av jerv i Sør-Norge – en kunnskapsoversikt: <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2399480>
- NINA-Rapport 1538 Utvikling av planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge: <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2564869>

Roviltnemnda i region 3 svarte opp samordningsoppdraget i et brev til KLD datert 11. oktober 2018 (se dokument 1 i saken). NINA-Rapport 1255 sier at Østerdalen ikke er noen barriere for genutveksling mellom delbestandene for jerv i Sør-Norge, og at dette viser at jervebestanden i sørvest er levedyktig. Roviltnemndene i region 1, 2, 3, 5 og 6 er i all hovedsak enige om at det ikke er ønskelig med vesentlige endringer av forvaltningsområdene for jerv i regionene. Som et resultat av samordningsoppdraget har det blitt gjennomført årlige dialogmøter mellom roviltnemndene der lisensfelling, skadefelling, kvoter, bestandsstatus og eventuelle nye tiltak i forvaltningen har vært tema. Roviltnemnda i region 5 Hedmark tok bort korridoren mellom Østerdalen og den forvaltningsområdet for jerv i region 3 ved siste revidering av forvaltningsplanen i 2022/2023.

I et notat fra KLD til roviltnemndene datert den 25. november 2016 viser KLD til at Miljødirektoratet sier at det bør vurderes en felles jervesone i det sør-norske leveområdet for jerv med et felles bestandsmål og samarbeid om kvotevedtak for felling. KLD sendte i juni 2019 ut forslag til flere endringer i rovviltforvaltningen, blant annet: Endringer i rovviltforskriftens §§ 4 og 6 om felles bestandsmål og arealdifferensiering på tvers av flere rovviltregioner.

Forslaget fra KLD la til grunn en formalisering av samarbeidet mellom roviltnemndene for tilgrensende forvaltningsregioner, og at de nasjonale bestandsmålene ble fordelt nord og sør for Trondheimsfjorden og Stjørdalsvassdraget. Forslaget sa ingenting om hvordan de felles bestandsmålene nord og sør for Trondheimsfjorden og Stjørdalsvassdraget skulle fordeles mellom regionene. Miljødirektoratet sendte sine anbefalinger ovenfor KLD for videre oppfølging av NINAs rapport om evaluering av den regionale rovviltforvaltningen i brev datert 12. oktober 2016. Direktoratet anbefalte i nevnte brev at en felles jervesone i det sør-norske leveområdet for jerv med et felles bestandsmål, og samarbeid om kvotevedtak for felling bør vurderes. Dette ble ikke fulgt opp av KLD, og direktoratets anbefaling var ikke en del av høringen i juni 2019 om endringer i rovviltforvaltningen.

Roviltnemndas vurdering

Roviltnemnda i region 6 Møre og Romsdal og Trøndelag ønsker å ta et initiativ ovenfor roviltnemnda i region 3 Oppland med tanke på å få opprettet et felles bestandsmål for den sørvestlige jervebestanden som lever i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6). Roviltnemnda vil jobbe for at den sørvestlige jervebestanden i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke og Møre og Romsdal forvaltes etter samme mal som forvaltningen av ulv mellom roviltnemnda i region 4 og 5. Dette betyr felles bestandsmål, felles kvote for lisensfelling og felles kvote for betingede skadefellingstillatelser.

Forvaltningsområdet for jerv i region 3 og den delen av forvaltningsområdet for jerv i region 6 som ligger i Møre og Romsdal har i dag et regionalt bestandsmål på til sammen 7 (syv) ynglinger av jerv, fordelt på 4 (fire) i region 3 og 3 (tre) i Møre og Romsdal. Roviltnemnda i region 6 har fordelt det regionale bestandsmålet for region 6 på 10 årlige ynglinger av jerv ned til fylkesvise bestandsmål på 3 årlige ynglinger i Møre og Romsdal og 7 årlige ynglinger i Trøndelag, jf. forvaltningsplan for rovvilt i region 6.

Møre og Romsdal har en felles jervebestand med gamle Oppland fylke. Forvaltningsområde for jerv i Møre og Romsdal ligger som ei øy i region 6, men henger naturlig sammen med forvaltningsområdet for jerv i region 3 (se fig. 1). Det er de sentrale fjellområdene i Snøhetta/ Dovrefjell og Reinheimen som er kjerneområde for den sørvestlige jervebestanden, og disse fjellområdene er sammenfallende med leveområdene for villreinen. Ved å etablere en felles jervesone med et felles bestandsmål i grenseområdene mellom Oppland og Møre og Romsdal, vil en kunne oppnå en langt mer presis og forutsigbar forvaltning av den felles jervebestanden. Dagens situasjon med to separate forvaltningsområder som forvaltes av to rovviltnemnder uten forpliktende samarbeid mellom regionene skaper uforutsigbarhet hos beitenæringen, og mange brukere stiller seg uforstående til situasjonen.

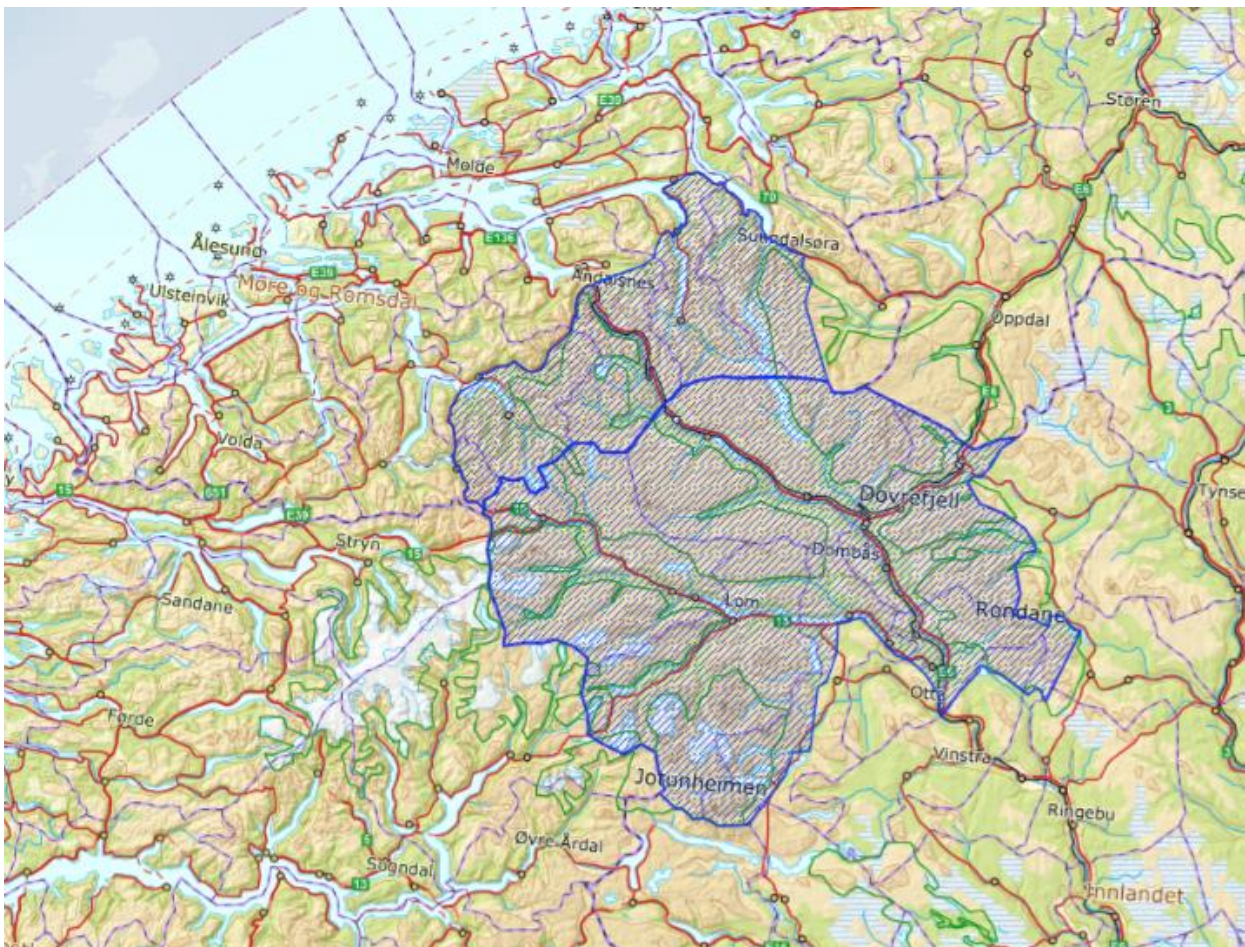

Fig. 1: Forvaltningsområdene for jerv i rovviltregion 3 (Oppland) og Møre og Romsdal (region 6).

Sekretariatets tilråding:

- *Rovviltnemnda i region 6 tar kontakt med rovviltnemnda i region 3 med tanke på å få fastsatt et felles bestandsmål for den sørvestlige jervebestanden som lever i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6).*
- *Hvis det oppnås enighet med region 3 i dette spørsmålet rettes det en felles henvendelse til Klima- og miljødepartementet (KLD) om å endre rovviltforskriftens § 4 slik at det fastsettes et felles bestandsmål for jerv mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6).*

Ut ifra dagens bestandsmål for region 3 (4 ynglinger) og det regionalt fastsatte fylkesvise

bestandsmålet for Møre og Romsdal (3 ynglinger) vil et naturlig felles bestandsmål være 7 ynglinger. For Trøndelag vil bestandsmålet i rovviltforskriften i så fall bli satt til 7 ynglinger.

Dersom KLD endrer forskriften vil det innebære at:

- Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv og kvote for betinget skadefelling av jerv innenfor region 3 Oppland og Møre og Romsdal i region 6 fattes av rovviltnemndene i fellesskap. Nemndene kan bl.a. legge rammer for fylkesvis fordeling, oppdeling i delområder og sammenslåing av kvoter ut fra fordeling av ynglinger og skadesituasjonen.
- Som tidligere vil også jerveynglinger i hele region 3 Oppland og Møre Romsdal fylke telle med for å oppfylle bestandsmålet.
- Avgrensing av forvaltningsområdene i region 3 Oppland og Møre og Romsdal fastsettes av rovviltnemndene 3 og 6 i fellesskap i sine respektive forvaltningsplaner.
- For Trøndelag fatter rovviltnemnda i region 6 eget vedtak om lisensfelling av jerv og kvote for betinget skadefelling av jerv.

Behandling i møte

Ingen merknader

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

- Rovviltnemnda i region 6 tar kontakt med rovviltnemnda i region 3 med tanke på å få fastsatt et felles bestandsmål for den sørvestlige jervebestanden som lever i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6).
- Hvis det oppnås enighet med region 3 i dette spørsmålet rettes det en felles henvendelse til Klima- og miljødepartementet (KLD) om å endre rovviltforskriftens § 4 slik at det fastsettes et felles bestandsmål for jerv mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6).

Ut ifra dagens bestandsmål for region 3 (4 ynglinger) og det regionalt fastsatte fylkesvise bestandsmålet for Møre og Romsdal (3 ynglinger) vil et naturlig felles bestandsmål være 7 ynglinger. For Trøndelag vil bestandsmålet i rovviltforskriften i så fall bli satt til 7 ynglinger.

Dersom KLD endrer forskriften vil det innebære at:

- Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv og kvote for betinget skadefelling av jerv innenfor region 3 Oppland og Møre og Romsdal i region 6 fattes av rovviltnemndene i fellesskap. Nemndene kan bl.a. legge rammer for fylkesvis fordeling, oppdeling i delområder og sammenslåing av kvoter ut fra fordeling av ynglinger og skadesituasjonen.
- Som tidligere vil også jerveynglinger i hele region 3 Oppland og Møre Romsdal fylke telle med for å oppfylle bestandsmålet.
- Avgrensing av forvaltningsområdene i region 3 Oppland og Møre og Romsdal fastsettes av rovviltnemndene 3 og 6 i fellesskap i sine respektive forvaltningsplaner.
- For Trøndelag fatter rovviltnemnda i region 6 eget vedtak om lisensfelling av jerv og kvote for betinget skadefelling av jerv.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	15/2023	26.05.2023

Sak 15/23 Revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Dokumenter i saken:

- Forslag høringsutkast for revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Saksfremlegget presenterer bakgrunnen for revidering av forvaltningsplanen, sekretariatets vurderinger og anbefalinger rundt ulike innspill og tema som er vurdert i revideringsprosessen så langt. Vedlagt saken er sekretariatets forslag til høringsutkast for revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge. Saksfremlegget er utarbeidet av sekretariatet for rovviltnemnda, som består av representanter fra avdelingene for landbruk, klima og miljø og reindrift hos Statsforvalteren i Trøndelag og representanter fra landbruksavdelingen og miljøvern avdelingen hos Statsforvalteren i Møre og Romsdal.

Den 3. mai 2023 avholdt rovviltnemnda arbeidsmøte med sekretariatsgruppen. Under dette møtet ble det lagt frem ønsker om punkter som sekretariatet skulle se mer på i forbindelse med utarbeidelsen av revidering av forvaltningsplanen: oppdaterte kart, og informasjon om andre databaser med relevante kartlag må inn i planen, oppdaterte digitale lenker til gjeldende lovverk. Videre var det ønske om figurer som viser oversikt over de ulike roller i rovviltforvaltningen og myndighet for fastsettelse av kvoter. For forvaltningsområdene ønsket rovviltnemnda at sekretariatet skulle se nærmere på forvaltningsområdet for jerv og de utfordringer regionen har med å komme ned på bestandsmål for arten. Den vedtatte geografiske fordeling av regionalt bestandsmål skal bestå (3 i MR og 7 i TL). Forvaltning av den sørvestlige delbestanden av jerv ble diskutert, og nemnda ba sekretariatet om å forberede en sak rundt dette til neste møte. For gaupe ble det vurdert at mindre endringer kunne være relevant, og at sekretariatet skulle ta utgangspunkt i at gaupebestanden fremdeles skal fordeles jevnt over regionen, og uten geografisk fordeling av bestandsmål.

Bakgrunn

Rovviltnemndas arbeid med forvaltningsplan er forankret i rovviltforskriftens § 6 om *Regional forvaltningsplan for rovvilt*, hvor det står at:

«Rovviltnemnden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen, jf. forskriften § 1» som sier at:

- *Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser.*
- *Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*
- *Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»*

Videre sier rovviltforskriftens § 6 at:

«Forvaltningsplanen skal vise hvordan rovviltnemnden vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdependende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Planen skal også gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter.»

I rovviltforskriftens § 2 punkt k defineres rovviltnemnd som: «Offentlig viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av gaupe, jerv, bjørn og ulv i en region». Rovviltforskriften kan leses i sin helhet på Lovdata¹.

---

¹ Forskrift om forvaltning av rovvilt: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>

Gjeldende forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 Midt-Norge² er fra 2018, og er den fjerde forvaltningsplanen etter at den første ble vedtatt av rovviltnemnda i 2006. Den første forvaltningsplanen er revidert tre ganger siden 2006. Etter at gjeldende forvaltningsplan ble godkjent, påpekte Klima- og miljødepartementet (KLD) i brev 26. april 2018 klare mangler i forvaltningsplanen, og ser det som nødvendig at rovviltnemnda gjør endringer i denne. KLD ber rovviltnemnda om å gjennomgå forvaltningsplanen på nytt, og i denne prosessen utbedre følgende punkter:

- Rovviltnemnda skal se på muligheten for en tydeligere soneforvaltning, med større overlapp av områder prioritert til store rovdyr.
- Forvaltningsplanens avgrensning av forvaltningsområde for bjørn må ha en størrelse som er egnet til å ivareta en stabil bjørnebestand på nivå med forvaltningsmålet for regionen.
- Forvaltningsområdene for jerv må bringes i tråd med departementets oppdrag om en bedre arrondering av forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge, og bør ikke medføre at en større del av bestandsmålet oppnås i områder med samisk tamreindrift. KLD ba rovviltnemnda om å opprette en dialog med Miljødirektoratet, slik av forvaltningsplanen på best mulig måte kan endres i tråd med føringene.

Punkt nummer to er svart opp gjennom rovviltnemndas bestilling av rapporten «*NINA rapport 1952 - Brunbjørnbinneres arealbehov og betydningen av svensk forvaltning for bestandsutviklingen i Region 6*»³, som konkluderer med at forvaltningsområdet er stort nok, men at egnet habitat er adskilt av geografisk av fjellområdene til et østlig område inn mot Sverige og et vestlig område. Egnet habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er veldig få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet.

Rovviltnemnda vedtok i møte 31. oktober 2022 at forvaltningsplanen fra 2018 skal revideres. Melding om oppstart av arbeidet med revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge ble sendt ut per brev fra rovviltnemnda datert 4. november 2022. Oppstartsmeldingen i sin helhet kan leses på rovviltnemndas nettsider⁴. Det er i forbindelse med oppstart av revidering av planen blitt avholdt åpne innspillmøter i Steinkjer, Rauma, Surnadal og Midtre Gauldal henholdsvis 30. januar, 1. februar, 2. februar og 6. februar 2023. Det ble også holdt et eget innspillmøte for reindrift på Stjørdal 31. januar 2023, samt et dialogmøte den 3. mai 2023. Frist for å komme med skriftlig innspill var 1. mars 2023. I forbindelse med innspillperioden for revidering av forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 Midt-Norge har det kommet inn 42 innspill. Alle innspillene kan lastes ned i fulltekst på rovviltnemndas nettsider⁵. Sekretariatet har ikke hatt kapasitet til å svare opp innspillene enkeltvis, men vil i dette saksframlegget svare opp flere av innspillene generelt og temavis.

Samtidig med at nemnda fattet vedtak 31. oktober 2022 om revidering av forvaltningsplanen, ble det vedtatt en fremdriftsplan for arbeidet med revideringen. Ifølge fremdriftsplanen skal vedtak om at forslag til revidert plan sendes på høring fattes i mai 2023.

Sekretariatets vurdering

---

² Forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 Midt-Norge: <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

³ NINA rapport 1952: <https://hdl.handle.net/11250/2725506>

⁴ Melding om oppstart av revidering av forvaltningsplanen: <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/melding-om-oppstart---revidering-av-forvaltningsplan-for-rovvilt-i-rovviltsregion-6-midt-norge.pdf>

⁵ Innspill til oppstart av revidering av planen: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-region-6/innspill-til-revidering-av-forvaltningsplan2/>

Oppstartsmeldingen av 4. november 2022 setter rammer for revideringsarbeidet. Revideringen av forvaltningsplanen gjelder hele planen, og skal ta utgangspunkt i gjeldende plan som ble godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018. Rovviltnemnda signaliserte i oppstartsmeldingen at revideringen ikke skal medføre store forandringer, da dette vil skape uforutsigbarhet, noe som ikke er ønskelig. For forutsigbarheten sin del bør avgrensningene av forvaltningsområdene for gaupe og jerv i all hovedsak følge dagens avgrensninger, men justeringer av grensene kan skje som følge av innspill og høringsuttalelser. Eventuelle endringer bør ikke medføre at enn større andel av bestandsmålet for de to artene må oppnås i områder med sørsamisk tamreindrift enn hva som er tilfellet i gjeldende forvaltningsplan. For å sikre den sørvestlige jervebestanden legger rovviltnemnda til grunn at det i utgangspunktet skal være fylkesvise bestandsmål for jerv. For forvaltningsområdet for bjørn mener nemnda at det skal være tungtveiende grunner til å endre avgrensningen av dagens avgrensninger, og har med dette lagt opp til at forvaltningsområdet for bjørn i utgangspunktet ikke skal endres.

Det er enkelte forhold rovviltnemnda må legge til grunn i forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen. Rovviltforliket sier at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket sier videre, sammen med andre sentrale føringer, som blant annet brev fra Klima- og miljødepartementet datert 21. mai 2014 og 12. mars 2015, at det skal være en tydelig soneforvaltning. I brev fra KLD datert 21. mai 2014 sier departementet: «*Geografisk arealdifferensiering er et av hovedprinsippene i norsk rovviltpolitikk, og et sentralt virkemiddel for å nå den todelte målsettingen om å sikre både rovvilt og beitenæring i norsk natur.*»

Vi viser her også til formålet med rovviltforskriftens (§1) som sier følgende:

«§1 - Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

De regionale bestandsmålene for regionen er fastsatt gjennom rovviltforskriftens § 4 *Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene*, og sier at region 6 Midt-Norge skal ha 12 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 3 årlige ynglinger av bjørn. Rovviltforskriftens § 6 *Regional forvaltningsplan for rovvilt* sier at rovviltnemnda skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt, og at det skal etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen. Dette betyr at det skal defineres forvaltningsområder for de rovviltartene region 6 Midt-Norge har regionale bestandsmål for (bjørn, jerv og gaupe). Det er ikke et nasjonalt mål om å etablere ulv i region 6. Det er derfor ikke behov for å ha forvaltningsområde for ulv i regionen. Videre skal kongeørn hekke over hele landet, og har ikke regionale bestandsmål som forvaltes av rovviltnemndene. Kongeørn forvaltes i sin helhet av Statsforvalterne, og vil derfor ikke være en del av revideringen av forvaltningsplanen.

Med tanke på å oppnå regionens bestandsmål, telles alle ynglingene/familiegruppene som blir dokumentert i regionen, uavhengig av om de befinner seg innenfor eller utenfor de respektive rovviltartenes forvaltningsområde eller ikke. Dette gjelder ikke bare for jerv og gaupe når den konkrete ynglingen/familiegruppen blir dokumentert, men også for bjørn når det blir dokumentert binner utenfor forvaltningsområdet for bjørn. Ei dokumentert binne utenfor forvaltningsområdet for bjørn blir en del av datagrunnlaget på lik linje med ei binne dokumentert innenfor, når antall ynglinger av bjørn estimeres ved hjelp av en matematisk modell. Imidlertid må det være

forvaltningsplanens målsetting at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdene for de respektive rovviltartene.

Rovviltnemnda kan selv avgjøre hvor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene skal være. Sekretariatet mener at utbredelsen av den ynglende bestanden av bjørn, jerv og gaupe må være utgangspunktet for hvor forvaltningsområdene for de tre artene skal plasseres. I praksis vil dette bety at nemnda må ta utgangspunkt i hvor det er dokumentert forekomst av binner og hvor det er dokumentert ynglinger/familiegrupper av jerv og gaupe. Dette vil være de optimale forvaltningsområdene for de respektive artene. Når dette er på plass så må disse områdene vurderes opp mot andre hensyn som ivaretagelse av den todelte målsettingen, viktige beiteområder for sau og tamrein, kalvingsområder for tamrein, tilpassing til forvaltningsområdene i andre regioner og mot Sverige med videre. Hvordan nemnda ønsker å vektlegge de forskjellige hensynene vil være avgjørende for utformingen av forvaltningsområdene. Store endringer som resultat av en revisjonsprosess kan samtidig skape uforutsigbarhet. For å sikre forutsigbarhet vil det derfor være naturlig at dagens forvaltningsområde for bjørn, jerv og gaupe vil være et av alternativene hvis flere alternative forvaltningsområder legges ut på offentlig høring.

I region 6 Midt-Norge praktiseres tydeligst soneforvaltning i forvaltningen av bjørn, der forvaltningsområdet ligger i Indre Namdalen i Trøndelag. Forvaltningen av jerv og gaupe skal også være basert på tydelig soneforvaltning. Forvaltningsområdene for jerv og gaupe er vesentlig større enn hos bjørn, noe som gir større handlingsrom for mer skadebasert forvaltning innenfor forvaltningsområdet. Dette gjelder spesielt ved fastsettelse av kvoter for kvotejakt på gaupe og lisensfelling av jerv. En mer skadebasert forvaltning vil være konfliktdempende, spesielt opp mot beitenæringene.

I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen skal rovviltnemnda ifølge rovviltforskriftens § 6, siste ledd, ha nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen. Rovviltnemnda har fulgt opp dette gjennom å arrangere innspillmøter der kommuner, organisasjoner, reindrift, institusjoner mv. ble invitert til å komme med innspill før arbeidet med revideringen av forvaltningsplanen startet opp. Mange konfliktområder er belyst gjennom innspillsrunden. Innspill som kan bidra til å dempe konflikten i rovviltforvaltningen og ivareta den todelte målsettingen bør vurderes nøye og tas med i forslaget til revidert plan så langt det er mulig innenfor rammen av rovviltforskriften og øvrige føringer i rovviltforvaltninga.

Forvaltningsområdet for bjørn

NINA Rapport 1123 konkluderte med at indre deler av Nord-Trøndelag er det best egnede forvaltningsområdet for bjørn i region 6 Midt-Norge. Med bakgrunn i denne rapporten så konkluderte de to forrige nemndene med at det ikke er gjennomførbart å opprette et forvaltningsområde for bjørn utenfor nordlige deler av Trøndelag for bedre og raskere oppnå bestandsmålet for bjørn i regionen. Etter en gjennomgang av alle innspill og problemstillinger som er knyttet opp mot forvaltningsområdet for bjørn i region 6, mener sekretariatsgruppen at vi ved dette tidspunktet ikke kan anbefale noen konkret endring i forvaltningsområdets avgrensning. Sekretariatet mener imidlertid at det er behov for at rovviltnemnda får gjennomført en større utredning hvor det blir gjort vurderinger rundt hvilken arrondering og størrelse som vil være den mest hensiktsmessige for å kunne oppnå den todelte målsettingen med hensyn til næringene, matproduksjonen, dyrevelferd, hensyn til miljøverdier og det biologiske mangfoldet, samt allmenheten for øvrig.

Forvaltningsområdet for jerv

I innspillsrunden til revidering av forvaltningsplan har det kommet inn en rekke forslag til endring av dagens jervesone i regionen, og forslagene er ikke sammenfallende. Forslag om å ta ut deler av

forvaltningsområde for jerv i Møre og Romsdal må ses på som en større endring. Et slikt forslag innebærer at området som gjenstår som forvaltningsområde er svært lite, og kraftig redusere sannsynligheten for å kunne oppnå det fylkesvise bestandsmålet på tre årlige ynglinger. Etter sekretariatets mening har forvaltningsområde i Møre og Romsdal en så begrenset størrelse at en eventuell reduksjon i dette området må kompenseres med areal i andre områder av regionen. Noe som vil være konfliktdrivende og lite forutsigbart. Forslag om å ta ut den delen av forvaltningsområdet for jerv som sammenfaller med dagens forvaltningsområde for bjørn vurderes også som en stor endring. Det er forståelig med et slikt ønske, da særlig to reinbeitedistrikt i Indre Namdal har en rovviltbelastning som er høyere enn noen andre beitelag/reinbeitedistrikt i regionen. En slik endring innebærer imidlertid at en større andel av bestandsmålet må nås andre deler av regionen.

Etter en gjennomgang av avgrensningene til forvaltningsområdet for jerv, sett opp mot innkomne innspill og rammer satt av rovviltnemndas oppstartsmelding, foreslår sekretariatet en mindre grensejustering ved Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjerelva. Derfra er grensen lik som før. Endringen innebærer at noen få landområder nord for Snåsavatnet, samt Byafjellet, tas ut av forvaltningsområdet. Bakgrunnen for endringen er at grensene i gjeldende plan innlemmer ulogiske, smale landområder som er skilt fra øvrige områder i forvaltningsområdet på grunn av Snåsavatnet.

Det er de siste årene satt i gang flere tiltak for en mer effektiv bestandsregulering av jervebestanden i landet, for eksempel utvidet lisensfellingsperiode og tillatelse til bruk av elektronisk overvåkning på jervebåser og kunstig lys på åteplass for jerv i forbindelse med lisensjakta. Fra 2022 ble starten av lisensfellingsperioden på jerv fremskyndet til 20. august. Jervebestanden i region 6 har i årene 2018 – 2021 ligget godt over det regionale bestandsmålet på 10 ynglinger. I 2022 var jervebestanden i region 6 på 9 ynglinger. Sekretariatet mener derfor det er en fordel å avvente med å gjøre større endringer i forvaltningsområdet for jerv, inntil vi ser mulige effekter av igangsatte tiltak. Sekretariatet mener videre at nemnda bør opprettholde de fylkesvise bestandsmålene for jerv i region 6. I tillegg foreslår sekretariatet av planen må presisere at det er et mål om at jervebestanden skal fordeles jevnt i forvaltningsområdet og mellom reinbeitedistrikt, og at nemnda bør ta initiativ til å jobbe opp mot region 3 og Klima- og miljødepartementet (KLD) om en felles jerveforvaltning av den sør-norske delbestanden. Med bakgrunn i dette, og føringer fra sentrale myndigheter om strengere soneforvaltning, ser sekretariatet at det i den neste perioden, på lik linje som for bjørn, bør jobbes med en større utredning hvor det blir gjort vurderinger rundt hvilken arrondering og størrelse som vil være den mest hensiktsmessige for å kunne oppnå den todelte målsettingen med hensyn til næringene, matproduksjonen, dyrevelferd, hensyn til miljøverdier og det biologiske mangfoldet, samt allmenheten for øvrig.

Forvaltningsområdet for gaupe

Gaupe er utbredt over store deler av regionen, men forekommer mer sporadisk i de sørvestlige delene av Møre og Romsdal. Med bakgrunn i kommunesammenslåinger, ser sekretariatet behovet for noen mindre grensejusteringer i det som tidligere var Namdalseid kommune. På samme vis bør et område som tidligere Steinkjer kommune vest for Fylkesvei 17 tas ut av forvaltningsområde for gaupe. Det er kommet flere forslag om å justere forvaltningsområde for gaupe, noen som innebærer større endringer og andre som omhandler mindre endringer. Det er hensiktsmessig med et stort forvaltningsområde for gaupe, for å kunne legge opp til en skadebasert forvaltning. Kvotejakt er et effektivt bestandsregulerende tiltak, og kvotene kan i enda større grad enn i dag settes med bakgrunn i skade- og bestandssituasjonen. Detaljerte inndelinger av kvotejaksområder gjøres i det årlige kvotevedtaket. Sekretariatet mener med bakgrunn i det

overstående, og for forutsigbarhetens del, at forvaltningsområde for gaupe i stor grad bør beholdes med dagens avgrensing. Videre må man heller se på inndeling av soner for kvotejakt, forsinket kvotejaktstart i enkelte områder, og størrelse på kvote når rovviltnemnda vedtar kvote. Et annet alternativ er å ikke ha forvaltningsområde for gaupe, det er kommet flere innspill på at rovviltnemnda bør gå bort fra soneringsforvaltning på denne arten. Sekretariatet har ikke hatt anledning til å gjøre vurderinger rundt dette innspillet, men vil komme tilbake til det under møtet den 26. mai 2023.

Geografisk fordeling av de regionale bestandsmålene

Rovviltnemnda kan selv avgjøre om det skal være en geografisk fordeling av de regionale bestandsmålene eller ikke. Dette innebærer at det regionale bestandsmålet regionen er tildelt, kan fordeles på ulike områder, for eksempel fylker. I gjeldende forvaltningsplan fra 2018 er det fylkesvise bestandsmål for jerv, med mål om 3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag. For gaupe er det ett mål for hele regionen. Det er kommet innspill om at det bør være en geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet også for gaupe, med 4 ynglinger hver i henholdsvis tidligere Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal.

I noen tilfeller kan en geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet øke muligheten for å felle rovdyr innenfor forvaltningsområdene. For eksempel vil terskelen for å innvilge skadefellingssøknad på jerv eller gaupe være lavere i et område der det geografisk inndelte bestandsmålet er oppnådd, enn i et område der det ikke er oppnådd. Hvis det ikke er geografisk fordeling av bestandsmålene (ikke fylkesvise bestandsmål) må hele regionens bestandsmål være oppnådd før terskelen for skadefellingstillatelse blir lavere. På en annen side vil en geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet gjøre det vanskeligere å ta ut skadevoldende individ dersom det geografisk inndelte bestandsmålet ikke er oppnådd, selv om det regionale bestandsmålet er oppnådd. En geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet vil også kunne påvirke fordelingen av kvote og kvotejaktsoner for gaupe og lisenskvote og lisensfellingsområder for jerv. Sekretariatet anbefaler rovviltnemnda å ikke gjeninnføre fylkesvise bestandsmål for gaupe i region 6. Dette på grunn av at det er ønskelig å beholde handlingsrom og fleksibilitet til å drive skadebasert forvaltning av gaupe. Sekretariatet anbefaler likevel å beholde fylkesvise bestandsmål for jerv, med mål om 3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag, dette med bakgrunn i å ta vare på den sørnorske delbestanden av jerv.

Forebyggende og konfliktdempende tiltak og midler (FKT)

*Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak*⁶ (FKT-forskriften) setter rammer for bruken av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak med tanke på rovviltskader. Forvaltningsplanen skal si noe om hvordan nemnda vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Det er kommet inn en del innspill til oppstartsmeldingen om ulike FKT-relaterte tema, blant annet ønsker om at nemnda prioriterer midler til tiltak som fører til mer effektiv skadefelling og lisensfelling (jerv), dialogmøter og kunnskapsformidling, ulike forskningsprosjekter og kunnskapsinnhenting, hundeevipasjer, økte midler til akutte skadesituasjoner, planlagte forebyggende tiltak med mer.

Rovviltnemnda får hvert år tildelt midler over statsbudsjettet, hvor store deler skal brukes på forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Det er ikke nemnda selv som behandler søknader om FKT-midler, dette ansvaret ligger i Trøndelag hos Statsforvalteren og i Møre og Romsdal hos kommunale rovviltutvalg, men nemnda kan - gjennom å fordele midlene på de to fylkene og ved å gi prioriteringer for hvor stor andel av midlene som skal øremerkes for lokal

⁶ Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-01-01-3>

kunnskapsinnhenting og konfliktdempende tiltak, og hvor stor del som skal brukes på forebyggende tiltak - styre hvilke typer tiltak som skal prioriteres. Dette gjøres i et årlig vedtak i mars. Det er et viktig poeng av forvaltningsplanen ikke innskrenker skjønnsrommet FKT-forskriften legger opp til. Sekretariatet mener derfor at forvaltningsplanen bør inneholde kun overordnede føringer, slik at midlene kan tilpasses ulike situasjoner i ulike områder. Sekretariatet anbefaler at nemnda viderefører prioriteringene stort sett slik de står i gjeldende plan fra 2018, men at de ulike typene forebyggende og konfliktdempende tiltak som er mest aktuelle i region 6 synliggjøres bedre i revidert plan.

Sekretariatet foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.

Sekretariatet foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

Sekretariatet ønsker også å påpeke at FKT-forskriften er under revidering i 2023. Dette betyr at rammene forskriften setter til bruk av FKT-midler kan endres. Sekretariatet har derfor samlet alt som har med forebyggende og konfliktdempende tiltak og midler under ett kapittel, slik at dette kapittelet enkelt kan revideres ved behov, uten at hele planen trenger å revideres dersom den nye FKT-forskriften fører til endringer som også får følger for forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge.

Bestandsovervåkning

Det er også kommet inn en del innspill på at nemnda må sørge for at bestandsovervåkingen av rovvilt forbedres og effektiviseres, eller at metodikken må endres. Bjørn, gaupe, jerv, ulv og kongeørn overvåkes gjennom *Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt*⁷. Miljødirektoratet har hovedansvaret for programmet, mens ansvaret for innsamlingsmetodikk, tolkning/systematisering av data og offentliggjøring av resultater er lagt til Rovdata. Hovedansvaret for bestandsregistreringene er lagt til Statens naturoppsyn (SNO). Rovviltnemnda har derfor ingen myndighet til å endre metodikken eller instruere SNO. De regionale midlene som rovviltnemnda disponerer, skal komme regionen til gode. Nasjonale prosjekt må fortrinnsvis løses gjennom tildeling av nasjonale midler.

Skadefelling

Det er kommet inn en del innspill som omhandler terskler for skadefelling, og som ønsker at forvaltningsplanen skal si noe om dette. Rovviltnemnda har ikke myndighet til å iverksette

---

⁷ Mer om *Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt*:

<https://rovdata.no/Nasjonaltoverv%C3%A5kingsprogram/Omoverv%C3%A5kingsprogrammet.aspx>

skadefelling, det er det Miljødirektoratet og delvis Statsforvalterne som har. Ved vurdering av om det skal gis fellingstillatelse skal det tas særlig hensyn til området's betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Ingen situasjon vil derfor være lik. Rovviltnemnda og forvaltningsplanen kan og bør derfor ikke utdype hva de ulike tersklene for felling av rovvilt i ulike områder skal være, ut over prinsippet om geografisk differensiering av virkemidler, herunder skadefelling. Terskel for skadefelling skal i utgangspunktet være lavere utenfor forvaltningsområdene for rovvilt, enn i områder innenfor forvaltningsområdene. Videre kan nemnda prioritere å bruke midler på tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling. Sekretariatet foreslår at tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling, må nevnes i listen over nemndas prioriteringer av FKT-midler. Når det først er innvilget skadefelling er det viktig at skadefellingen er effektiv.

Lisensfelling og uttak

Det er kommet inn en del innspill om at lisensfelling av jerv må effektiviseres, og at rovviltnemnda må sørge for flere ekstraordinære uttak når lisensfellingen gir tilstrekkelig resultat. Rovviltnemnda kan velge å prioritere midler til tiltak som effektiviserer lisensfelling av jerv, noe sekretariatet foreslår at skal være en av hovedprioriteringene ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak. Når det kommer til ekstraordinære uttak og fellinger, er dette opp til Miljødirektoratet. Rovviltnemnda har ingen myndighet til å fatte vedtak om ekstraordinære uttak av rovvilt, men kan signalisere ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for dette. I de siste årene er dette gjort årlig, både gjennom vedtak om kvote for lisensfelling av jerv og i et eget vedtak med anbefalinger som oversendes Miljødirektoratet etter endt beitesesong. Sekretariatet foreslår at rovviltnemnda fortsetter denne praksisen.

Annet

Gjennom innspillsrunden til oppstart av revidering av forvaltningsplanen kom det inn en del innspill som omhandlet ulike tema som ikke har direkte sammenheng med forvaltningsplanen. Dette var for eksempel forslag til ulike kunnskapsinnhentings- og forskningsprosjekter og inndeling av kvotejaktsoner for kvotejakt på gaupe. Denne typen innspill er likevel viktige i andre sammenhenger, for eksempel i det årlige vedtaket om kvotejakt på gaupe og vedtak om hvilke kunnskapsinnhentingsprosjekter o.l. nemnda skal bruke midler på.

Nemnda mottok også en del innspill på tema som ikke ligger under nemndas myndighet, eller som er fastsatt i forskrift, for eksempel antall medlemmer i nemnda og fordeling av disse mellom fylkene, regionale bestandsmål, skadefelling/forvaltning av kongeørn, rovvilterstatning og fordeling av fylker mellom rovviltregioner. Forvaltningsplanen og nemnda må forholde seg til rammene satt gjennom lovverk og styringssignaler fra nasjonale myndigheter. Denne typen innspill er derfor ikke omtalt videre og tatt med revideringsprosessen.

Møte 26. mai 2023

For å følge fremdriftsplanen med å få sendt ut revidert forvaltningsplan på offentlig høring i starten av juni 2023 må, de mest sentrale punktene avklares under møte den 26. mai 2023. Etter sekretariatets vurdering er dette følgende punkter:

1. Hovedprioriteringer FKT
2. Forvaltningsområde jerv
3. Forvaltningsområde gaupe
4. Forvaltningsområde bjørn

Hvis rowiltnemnda ikke tar stilling til disse punktene under møte den 26. mai, eller kommer med forslag som sekretariatet mener krever utredning, mener sekretariatet at det er behov for at fremdriftsplanen må revideres.

Sekretariatets tilråding

Hovedprioriteringer ved bruk av forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidler (FKT)

Sekretariatets forslag:

Hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- *Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rowiltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rowilt.*
- *Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.*
- *Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.*
- *Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reiere og enkeltbrukere.*

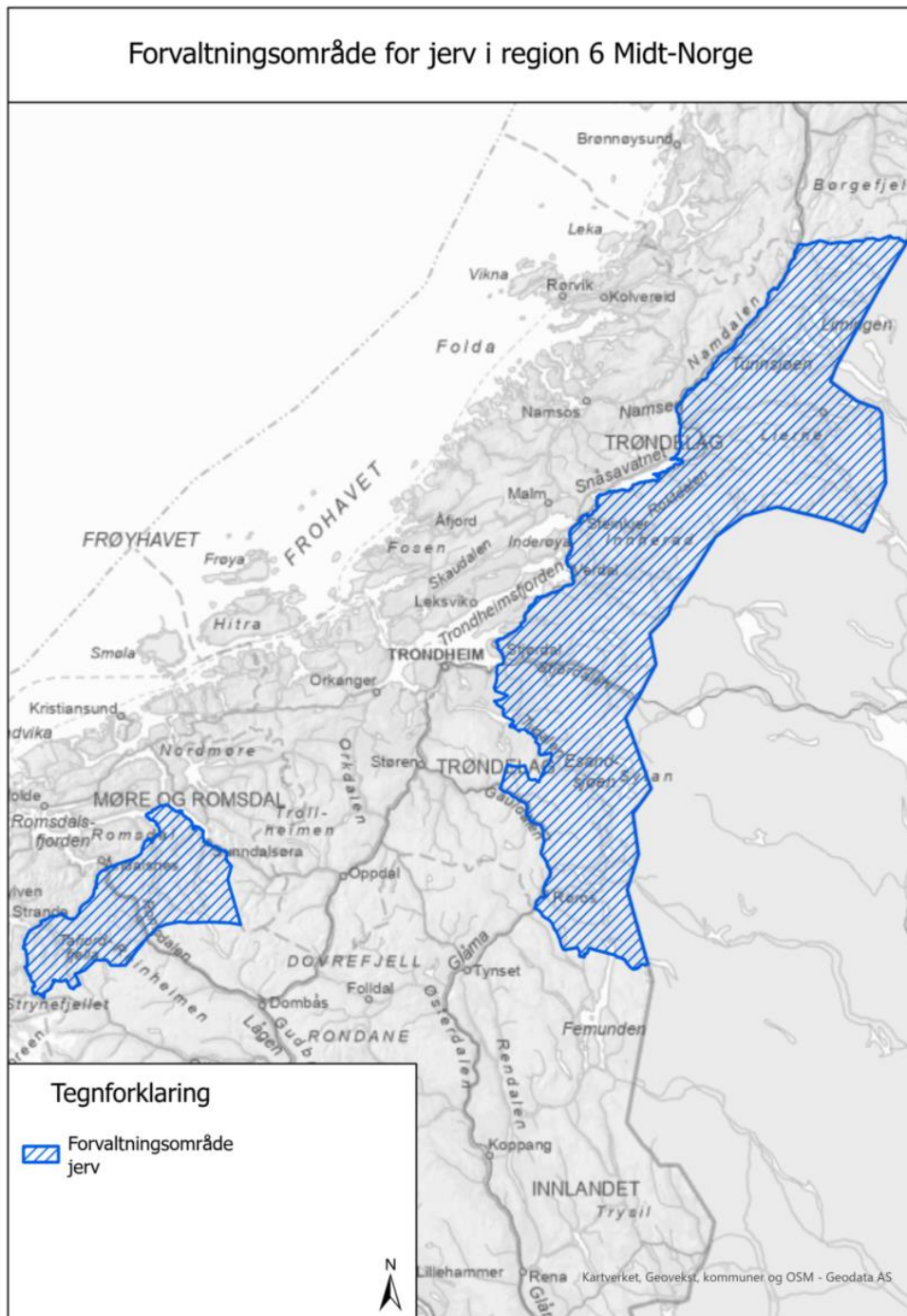
Hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- *Tiltak rettet mot barn og ungdom.*
- *Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.*
- *Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.*
- *Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.*

Forvaltningsområde for jerv

Sekretariatet foreslår at følgende sendes ut på høring:

- Dagens forvaltningsområde holdes i stor grad uendret, med en liten grensejustering langs Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjernelva. Derfra er grensen lik som før. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.

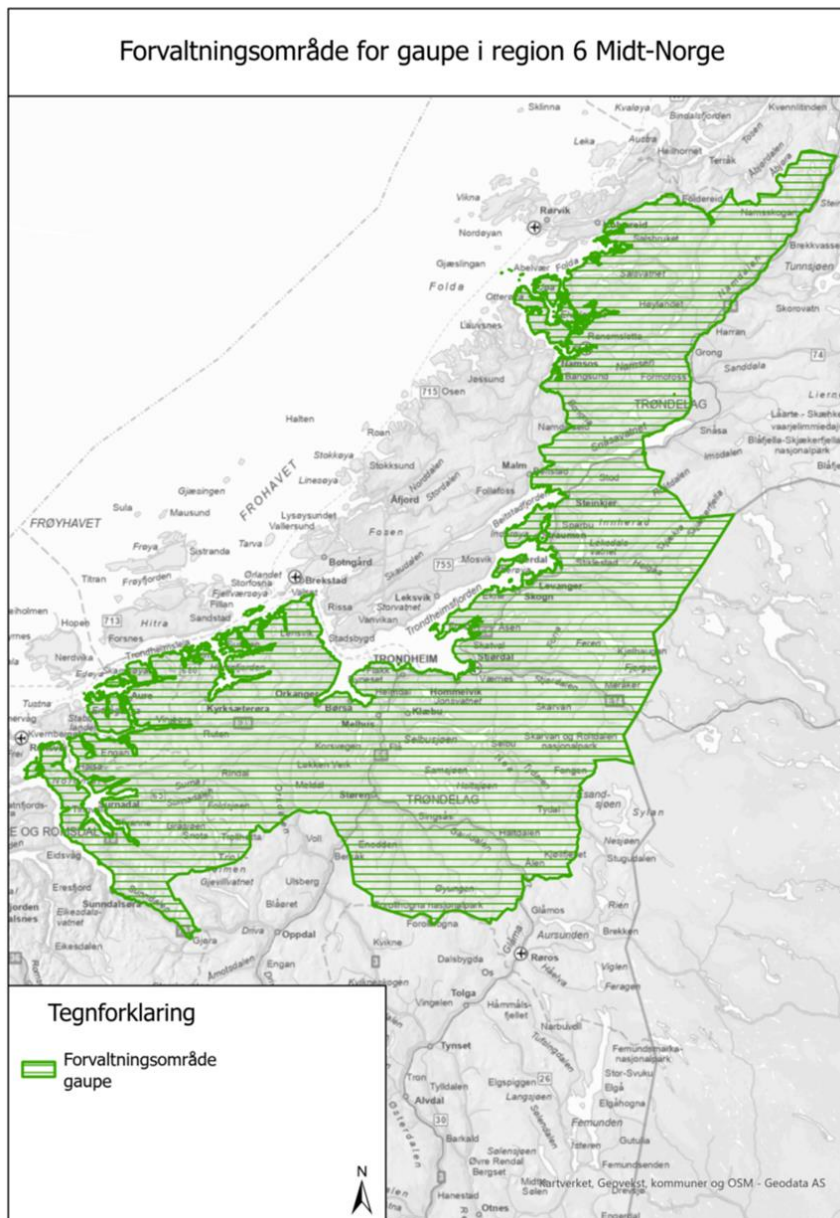

Forvaltningsområde for gaupe:

Sekretariatet foreslår at følgende alternativ sendes ut på høring (uprioritert rekkefølge):

Gaupe alternativ 1:

- Dagens forvaltningsområde holdes i stor grad uendret, men med bakgrunn i kommunesammenslåing justeres grensene mellom tidligere Namsos og Namdalseid kommuner og tidligere Steinkjer og Verran kommune. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge tidligere kommunegrenser, nå følger nærliggende veier og vassdrag. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.

Gaupe alternativ 2:

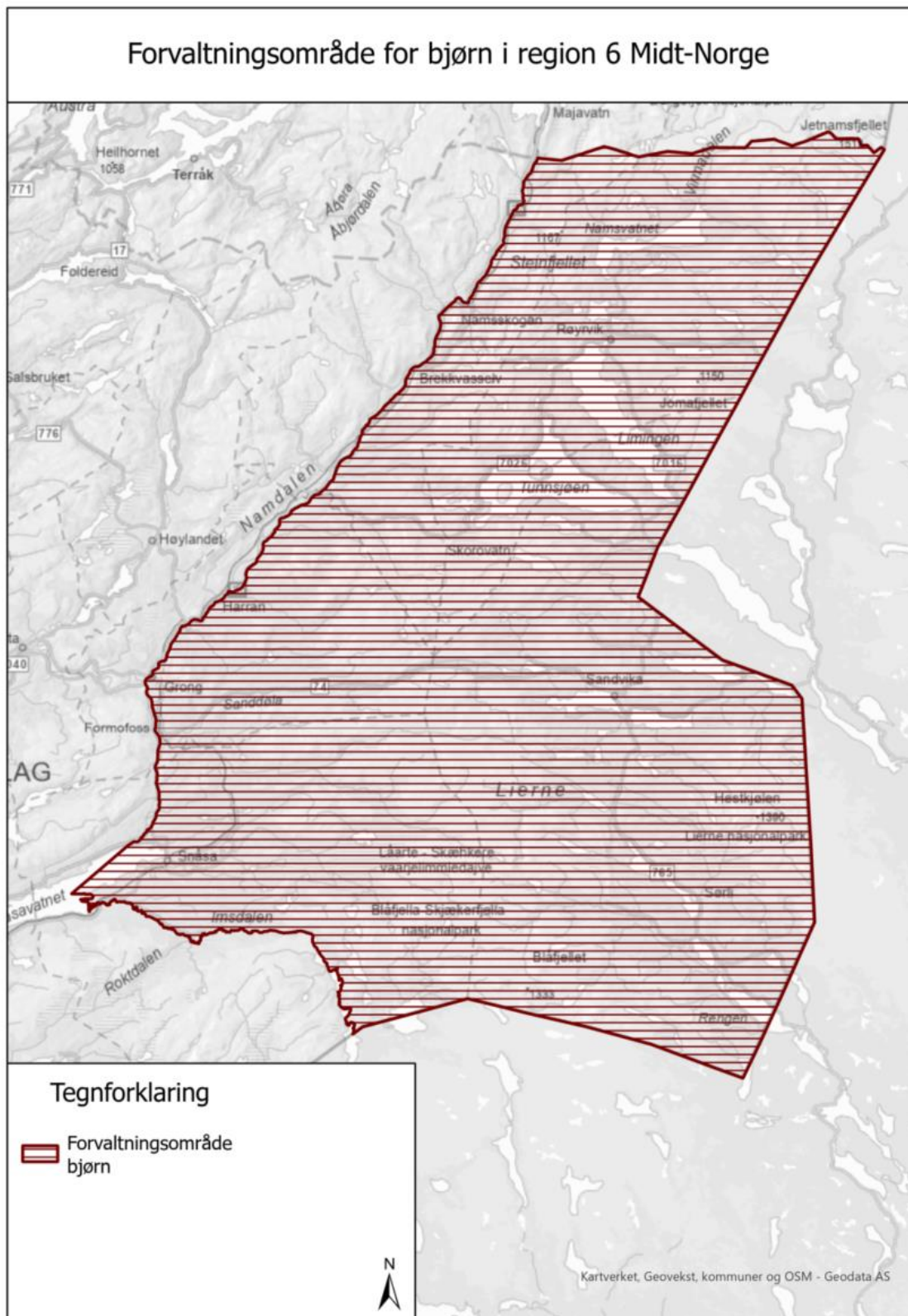
- Skadebasert forvaltning uten soneinndelinger. Sekretariatet har ikke hatt anledning til å gjøre vurderinger rundt dette innspillet, men vil komme tilbake til det under møtet den 26. mai 2023.

Forvaltningsområde for bjørn

Sekretariatet foreslår at følgende sendes ut på høring:

- Dagens forvaltningsområde for bjørn holdes uendret.

Behandling i møte

FKT: Sekretariatets tilrådning sendes på høring. Det må legges til en merknad i planen og høringsnotat om hvorfor rovviltnemnda ikke setter de ulike punktene i prioritert rekkefølge.

JERV: Sekretariatets tilrådning sendes på høring, i tillegg må høringsnotatet inneholde noe om hvordan nemnda ønsker å håndtere utfordringene rundt skadeomfanget til jerv innenfor forvaltningsområde i Møre og Romsdal og forvaltning den sørvestlige delbestanden.

GAUPE: Alternativ 1 fra sekretariatets tilrådning sendes på høring. Underveis i møtet utredet sekretariatet rundt alternativ 2 og mulige konsekvenser.

BJØRN: Sekretariatets tilrådning om ingen endring sendes på høring.

FIGURER: Leder ønsker seg tidslinje for viktige datoer og hendelser i forvaltning innenfor regionen av hhv. bjørn, gaupe, jerv og ulv. Det er ønskelig at disse figurene tas inn i planen.

ANNET:

- Sekretariatet mener at en del av de grunnleggende informasjonen om rovviltforvaltning heller bør samles i et eget dokument for rovviltnemnd, heller enn direkte i forvaltningsplanen.
- Rovviltnemnda ønsker at planen skal inneholde informasjon om rovviltnemndas virkemidler når en bestand ligger over bestandsmål. På samme vis ønsker nemnda at planen skal inneholde informasjon om at nemnda ikke har virkemidler til bestandsregulering utover å fastsette kvoter for kvotejakt, lisensfelling og betingede skadefelling.

Rovviltnemndas vedtak

1. Hovedprioriteringer ved bruk av forebyggende og konfliktdepende tiltaksmidler (FKT)

Hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.

Hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdepende tiltak (uprioritert rekkefølge):

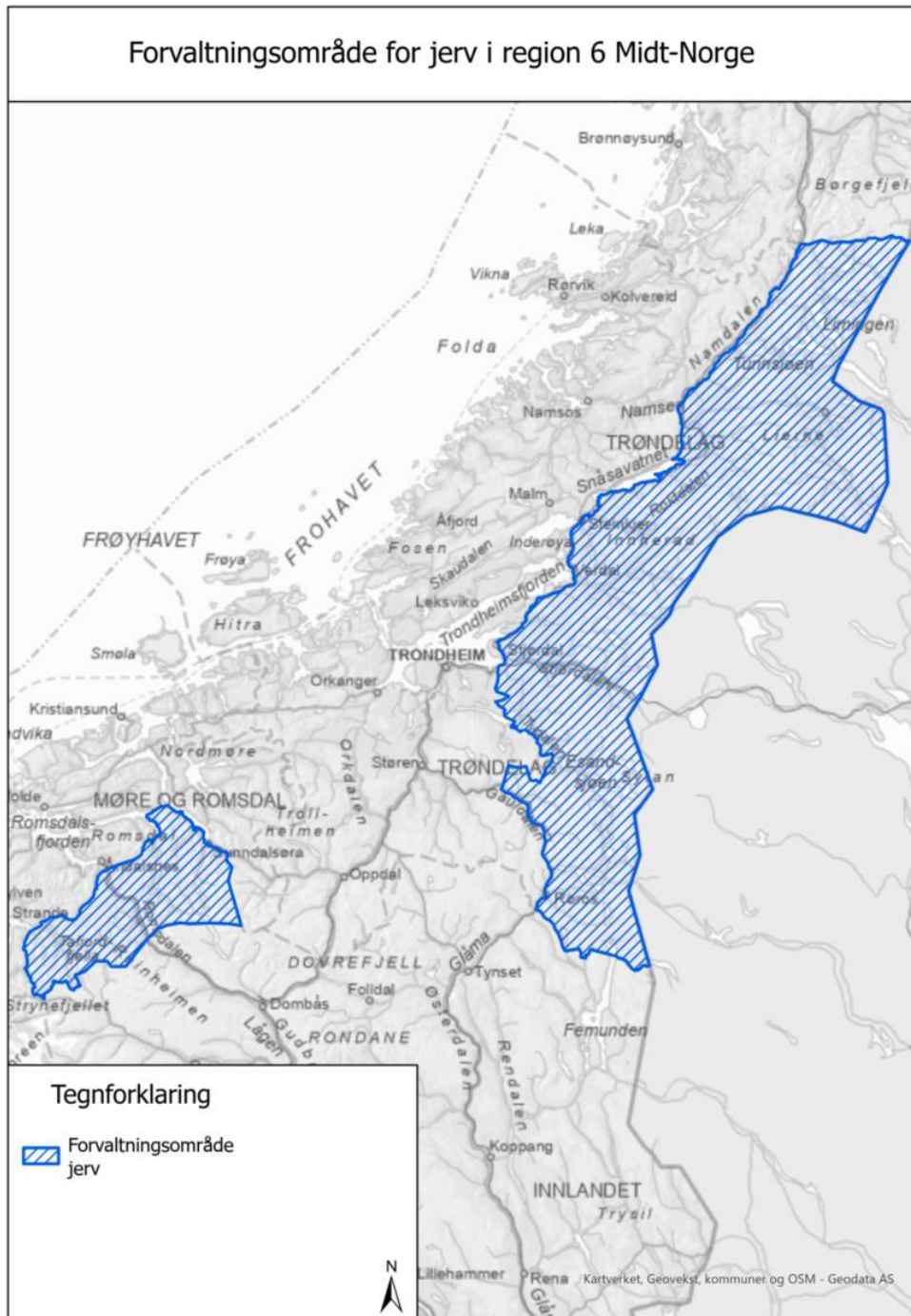
- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

2. Forvaltningsområde for jerv

Følgende sendes ut på høring:

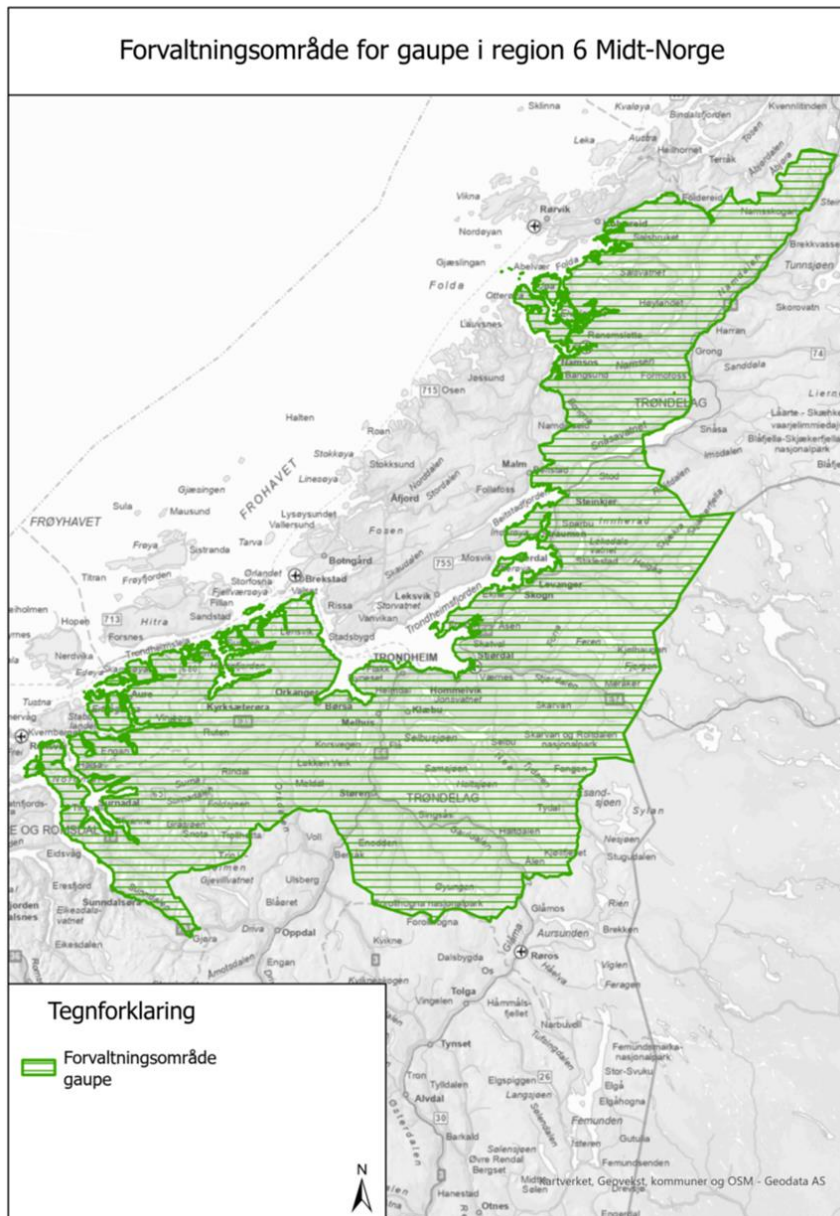
- Dagens forvaltningsområde holdes i stor grad uendret, med en liten grensejustering langs Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjerelva. Derfra er grensen lik som før. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.

3. Forvaltningsområde for gaupe

Følgende alternativ sendes ut på høring:

- Dagens forvaltningsområde holdes i stor grad uendret, men med bakgrunn i kommunesammenslåing justeres grensene mellom tidligere Namsos og Namdalseid kommuner og tidligere Steinkjer og Verran kommune. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge tidligere kommunegrenser, nå følger nærliggende veier og vassdrag. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.

4. Forvaltningsområde for bjørn

Følgende sendes ut på høring:

- Dagens forvaltningsområde for bjørn holdes uendret.

- **Møtedatoer høringsmøter forvaltningsplan**

Åndalsnes den 27. juni kl 10.00 – 13.00

Stjørdal den 28. juni kl 10.00 – 13.00.

- **Midler reindriftskonferansen 2023**

Roviltnemnda dekker kr 50 000,- av kostnadene til gjennomføring av reindriftskonferansen 2023.

- **Henvendelse til Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av jerv**

Med bakgrunn i en stor andel henvendelser rundt ekstraordinære uttak av jerv, særlig fra reindriftsnæringen i Trøndelag, samt informasjon fra Statens naturoppsyn under dagens møte ønsker roviltnemnda at sekretariatet utformer en henvendelse som skal sendes til Miljødirektoratet. Kopi til Landbruksdirektoratet, Landbruks - og matdepartementet samt Klima -og miljødepartementet.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	17/2023	26.05.2023

Sak 17/23 Kvote for betingede skadefelling bjørn i region 6 2023

Roviltforskriften § 3 første ledd definerer de nasjonale bestandsmålene for brunbjørn, mens de regionale bestandsmålene for region 6 er gitt i § 4 første ledd bokstav e: Region 6 skal ha 3 ynglinger av brunbjørn. Når bestandene av den enkelte art ligger over disse regionale bestandsmålene har roviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt, jf. henholdsvis §§ 8, 10 og 11.

Vurdering av myndighet

Når kravene i § 7 og de regionale bestandsmålene, jf. § 4 første ledd bokstav e, er oppfylt, har roviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. roviltforskriften § 8. Data for siste års yngling legges til grunn for brunbjørn jf. § 7 første ledd, andre og tredje punktum. Roviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 andre avsnitt og roviltforskriften § 7 første ledd fastslår at selv om det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke er nådd, overføres vedtaksmyndigheten for brunbjørn til de regionale roviltnemndene når det er 10 ynglinger eller mer i Norge, med mindre det foreligger særskilte grunner for noe annet. Av siste offisielle statusrapport fra bestandsovervåking av brunbjørn ([NINA rapport 2267](#)) framgår at det var 1,4 ynglinger i region 6. Nasjonalt er det registrert 9,5 (10) ynglinger av bjørn.

Klima- og miljødepartementet har i brev av 19. mai 2023 overført myndighet til å fastsette kvoter for betinget skadefelling og lisensfelling til de regionale roviltnemndene. Videre sier roviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 tredje avsnitt at Klima- og miljødepartementet skal gi retningslinjer til de regionale roviltnemndene der bestandsmålene ikke er nådd. I brev av 19. mai 2023 skriver Klima- og miljødepartementet følgende til roviltnemndene som ikke har oppnådd regionalt bestandsmål:

«Der en roviltnemnd har vedtaksmyndighet for brunbjørn uten at det regionale bestandsmålet er nådd, skal nemndene forvalte bjørn i samsvar med disse retningslinjene:

- *Rovviltnemndene skal ved eventuelle vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn forvalte bestanden med formål å nå de regionale bestandsmålene.*
- *Så lenge bestanden i den enkelte region er under det regionale bestandsmålet, skal det være en restriktiv bruk av virkemiddelet lisensfelling. Eventuell iverksetting av lisensfelling må være i samsvar med virkemiddelets hensikt, som er å begrense veksten og/eller begrense utbredelse av brunbjørn i regionen.*
- *Av hensynet til bjørnebestanden og muligheten for å nå det regionale bestandsmålet, bør nemndene ved vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling være forsiktig når det gjelder uttak av binner i regioner der man er under bestandsmålet, også utenfor forvaltningsområdet for bjørn.*
- *Ved vedtak om betinget skadefelling bør det dessuten presiseres hvilke hensyn som skal tas ved kjent forekomst av bjørnebinner og unger i følge med binner. Dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling.*
- *Vedtak skal baseres på vurderinger der man legger til grunn den kunnskapen som foreligger fra overvåkningsrapportene fra Rovdata, jf. rovviltforskriften § 7 andre ledd:*

«Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.»
- *Det følger av kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd at kravet til presisjon i vedtak øker både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes. Kravet til presisjon i vedtak, både med hensyn til bruk av skadefelling og lisensfelling, øker når bestanden ligger under både det regionale og det nasjonale bestandsmålet.*
- *Dersom nemndene ønsker å fatte vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling for brunbjørn, bør dette gjøres så tidlig som mulig slik at klagesaker kan behandles mens de fortsatt er aktuelle. Klima- og miljødepartementet kan gi vedtak oppsettende virkning i påvente av eventuell klagebehandling dersom det er nødvendig for at eventuelle klager skal kunne avgjøres mens saken fortsatt er aktuell.*

Avslutningsvis viser departementet til at dersom den nasjonale bestanden skulle falle under 9,5 årlige ynglinger, flyttes myndigheten tilbake til Miljødirektoratet for de nemndene som ikke har oppnådd sitt regionale mål.»

Om skadefelling

Skadefelling er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8; skadefelling av brunbjørn, gaupe, jerv og ulv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas for bjørn gjelder i perioden 1. juni til 15. februar året etter, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot et skadevoldende individ, og skal være begrenset i tid og rom. Skadefelling er ikke et virkemiddel for å regulere en bestand. Regulering av bestandsstørrelsen

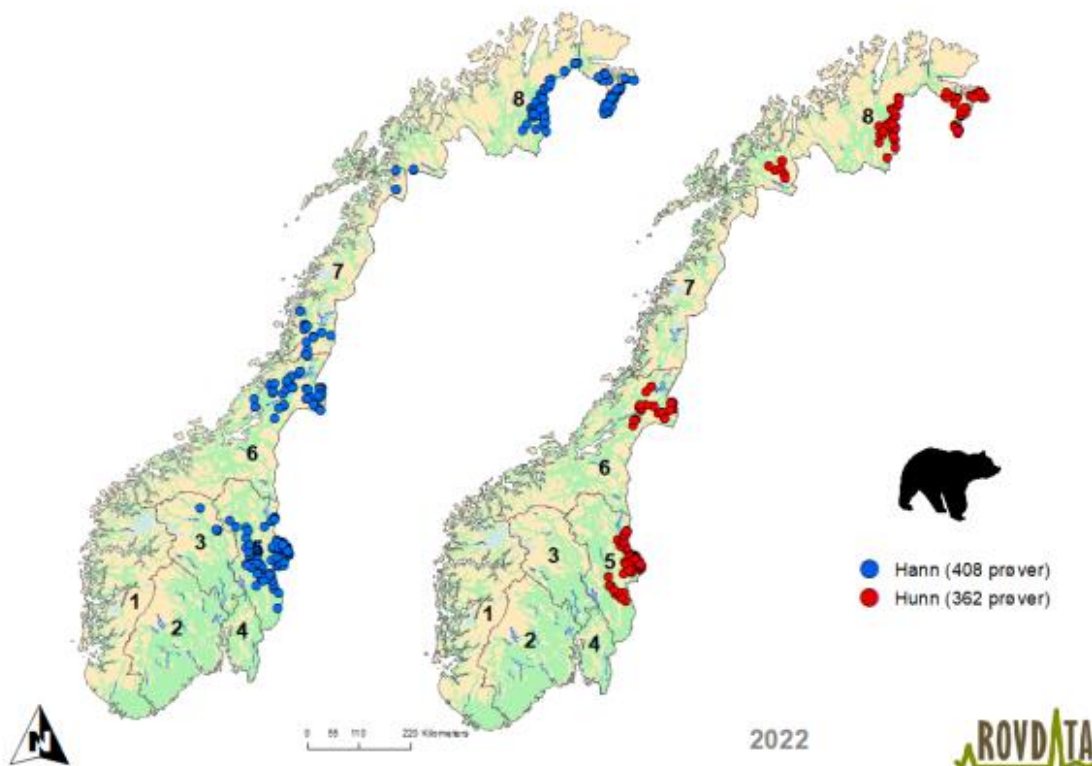
skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. En skadefellingskvote settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen. Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

Om lisensfelling

Lisensfelling av fredet rowilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 framgår det at «dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rowiltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»

Bestandsstatus og utvikling hos brunbjørn i region 6

Ved hjelp av DNA-analyser har vi en god oversikt over brunbjørnens bestandsstørrelse og geografiske utbredelse i Norge. Innsamling av DNA-materiale startet i 2006, og er et verktøy for å beregne et minimumstall for hvor mange brunbjørner som har vært innom Norge et gitt år. Siste bestandsrapport for bjørn i Norge ([NINA rapport 2267](#)) viser at det i 2022 ble det totalt samlet inn og testet 1389 prøver på landsbasis. Av disse kunne man individbestemme og fastslå at 175 brunbjørner hadde vært i Norge i 2022, fordelt på 96 hannbjørner og 79 binner (figur 1). Dette er en økning på 15 individer (9 %) sammenlignet med i fjor, og det høyeste antallet individer som er påvist siden den DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn ble landsdekkende i 2009.

Figur 1: Geografisk lokalisering av individbestemte prøver (n = 770) i 2022 påvist med DNA-analyse. Individbestemte prøver av hannbjørner (n = 408) vises på kartet til venstre med blå punkter, og hunnbjørner (n = 362) vises på kartet til høyre med røde punkter. Kilde: NINA Rapport 2267.

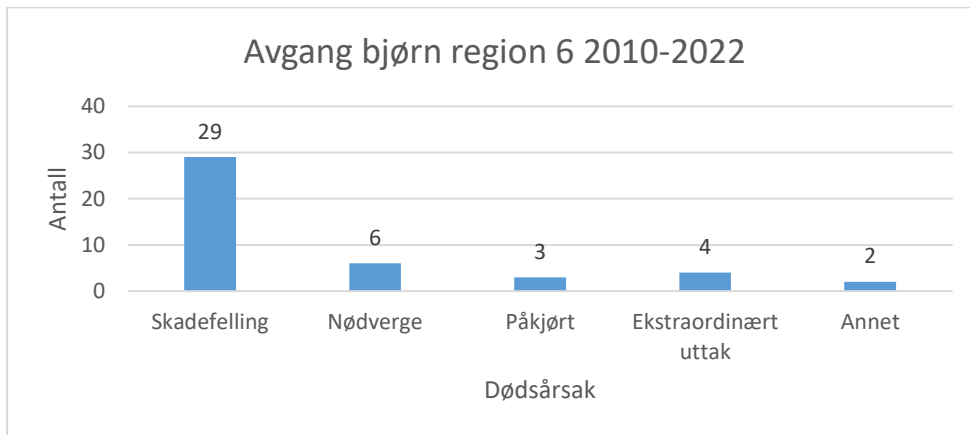
I region 6 ble det samlet 210 DNA-prøver i 2022. Det ble påvist totalt 24 bjørner; 15 hannbjørner og 9 hunnbjørner (Tabell 1). I henhold til NINA rapport 2267 er det i region 6 nedgang på en bjørn (4 %), til 24 individer fra 2021 til 2022, og det er en overvekt av hannbjørner i regionen. Antall påviste bjørner i region 6 er nå mer enn halvert sammenlignet med når den landsdekkende DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn startet i 2009.

Dokumentasjon på antall ynglinger av brunbjørn er utfordrende sammenlignet med de andre store roviltartene, mye fordi man ikke kan spore på snø. Det er derfor laget en modell som beregner hvor mange brunbjørnkull som teoretisk fødes årlig i Norge (Bischof & Swenson 2010). Denne modellen baserer seg på de årlige DNA-undersøkelsene i Norge, sammen med kunnskap fra studieområder i Sverige om bl.a. bjørnens arealbruk, kjønnsfordeling, aldersfordeling i bestanden, binnenes alder ved første kull og dødelighet. Modellen estimerer at det ble født 9,5 ynglinger i Norge i 2022 (Tabell 1). For region 6 er det estimert at det ble født 1,4 kull av brunbjørn i region 6 i 2022.

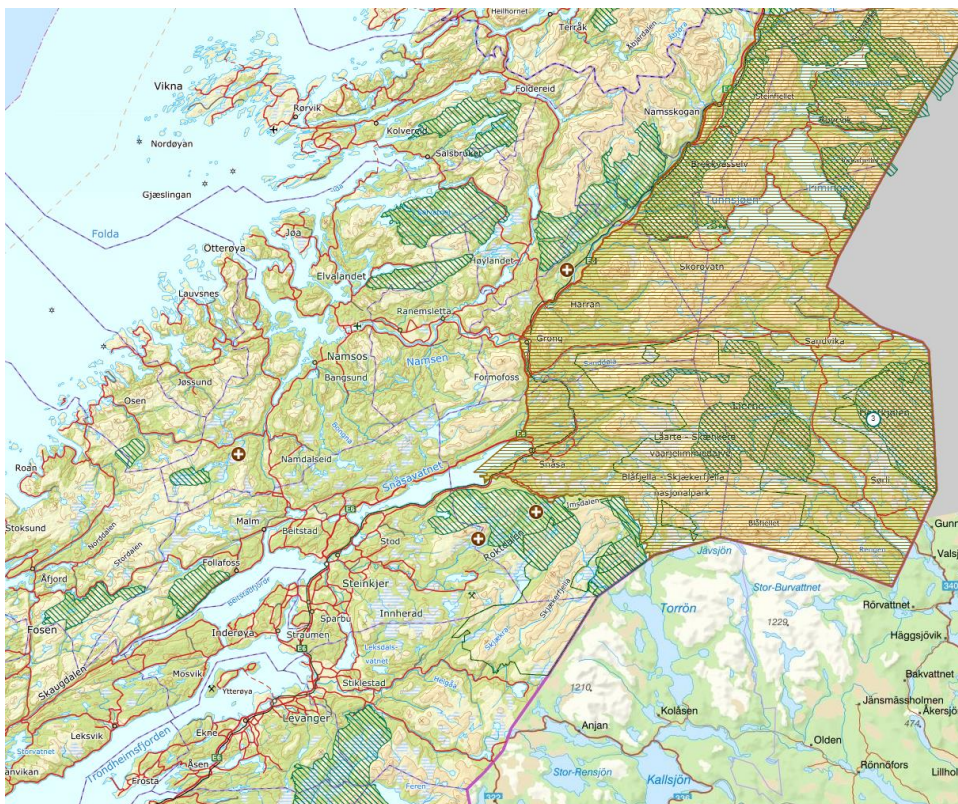
Tabell 1: Antall registrerte bjørner fordelt på kjønn og estimert antall ynglinger i region 6 i perioden 2010 - 2022.

År	Estimert antall ynglinger	Antall hannbjørner	Antall hunnbjørner
2010	2,3	47	14
2011	2	27	12
2012	1,8	24	11
2013	2,1	23	12
2014	1,8	30	11
2015	1,4	11	8
2016	1,8	20	11
2017	2,1	19	12
2018	1,9	20	12
2019	1,9	22	12
2020	2,9	12	17
2021	1,6	16	9
2022	1,4	15	9

I perioden 01.01.2010 til 31.12.2022 er det registrert avgang på 44 brunbjørner i Midt-Norge: 29 felt under skadefelling, seks felt i nødverge, ekstraordinært uttak av fire bjørner, tre bjørner påkjørt av tog, en funnet død og en avlivet (figur 2). I 2022 ble det registrert avgang av syv bjørner i region 6; en voksen binne og to unger felt i nødverge i Lierne og fire voksne hannbjørner felt under skadefelling. Av de 24 bjørnene som ble påvist via DNA-materiale i region 6 i 2022 er sekretariatet kjent med at fem av hannbjørnene og to av binnene enten er skutt på skadefelling eller i nødverge. Dette er avgang av bjørn som forventes å ha effekt på bestandsoppnåelsen i region 6 i registreringsåret 2023. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom skadefelling, forvaltningen har slik relativt god oversikt over den samlede belastningen. En må imidlertid merke seg at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap), og felling av store bjørnehanner medfører økt forekomst av infanticid året etter.

Figur 2: Døde bjørner i region 6 i perioden 01.01.2010 – 31.12.2022 fordelt på dødsårsak (n = 44).

Figur 3: Bjørner felt i 2022 i region 6, markert med sirkel med plusstegn (for en bjørn) eller antall bjørner som har blitt felt der det har blitt felt mer enn en bjørn. Brun skravur angir forvaltningsområde for bjørn og grønn skravur angir kalvingsområder for tamrein (kilde: Rovbase.no).

Påviste skader forvoldt av bjørn

Det har den siste 10-årsperioden blitt påvist et varierende antall skader på beitedyr forvoldt av bjørn i regionen (Figur 4). Enkelte områder har årvisse relativt store skader (Tabell 2), disse foreligger ofte nær det norske forvaltningsområdet for bjørn, eller nær riksgrensen. Videre medfører streifende bjørner (som oftest hannbjørner) at skader kan forekomme år om annet også i andre områder. Det har ikke vært tap til bjørn i Møre og Romsdal etter 2012 (Tabell 2). I 2022 ble det påvist 233 beitedyr tapt til bjørn, 16 av disse var tamrein, de øvrige sau. Hoveddelen av disse ble funnet i Snåsa kommune, men også i Verdal, Steinkjer, Namsos,

Flatanger, Grong og Lierne kommuner (Tabell 2 og Figur 5). Det er relativt få dokumenterte skader av bjørn på tamrein i regionen, men sekretariat anser at det er vanskeligere å dokumentere bjørnens predasjon på kalv i kalvingstid, enn på sau i sommersesongen, slik at omfanget kan være noe underestimert. Overlapp mellom kalvingsområder og bjørneforekomst vil kunne ha stor betydning for skadepotensialet. Det skandinaviske bjørneprosjektet har i [rapport 2016 – 1](#) gjort en vurdering rundt brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. Vi gjengir nedenfor denne rapportens tabell nummer 4. Disse predasjonsratene ligger til grunn for Statsforvalterens vurdering av antall rein som skal erstattes til bjørn, basert på registrert forekomst. For mer informasjon om bjørnens predasjon på tamrein vises det til rapporten i sin helhet.

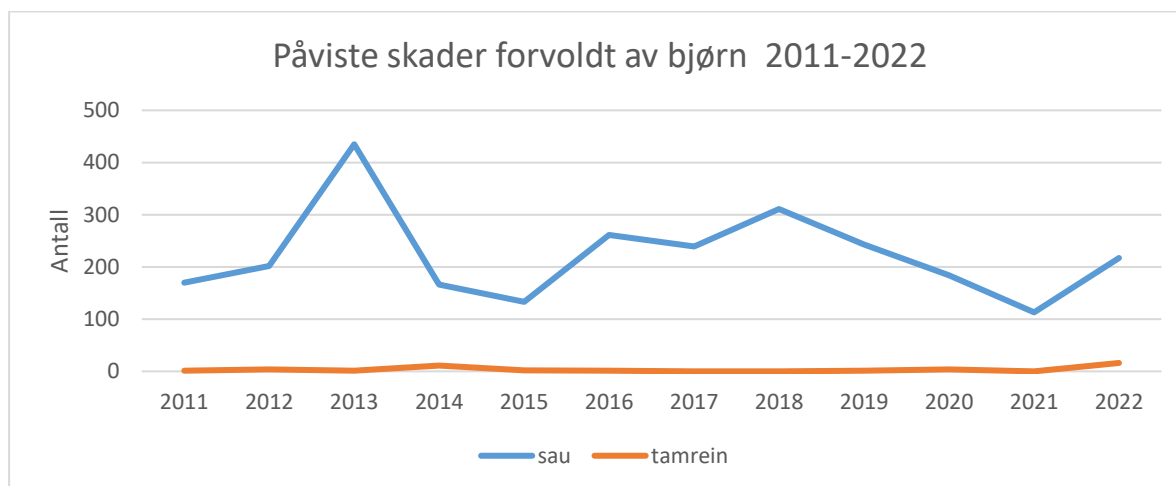
Tabell 4. Bjørnens gjennomsnittlige predasjonsrater på kalv og simler fordelt på kjønn i skogssamebyer, og antatte predasjonsrater på kalvingsland i fjellsamebyer i Norrbotten i Sverige og på vårbeite i de aktuelle reinbeitedistriktene i Trøndelag i Norge.

Kategori bjørn	Kategori rein	Kalvingsland i skogssamebyer*	Kalvingsland i fjellsamebyer**	Vårbeite i Norge
Binner	Kalv	14,1	8,5	14,1
Hanner	Kalv	6,7	4,0	6,7
Binner	Simle	0,4	0,2	0,4
Hanner	Simle	0,6	0,4	0,6

*Predasjonsratene er gjennomsnitt hentet fra Karlsson m. fl. 2012, se tabell 1. ** Antatt ca 40% reduksjon.

Kilde: Utklipp av tabell 4, fra side 10 i Det skandinaviske bjørneprosjektets [rapport 2016-1: «En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge.»](#)

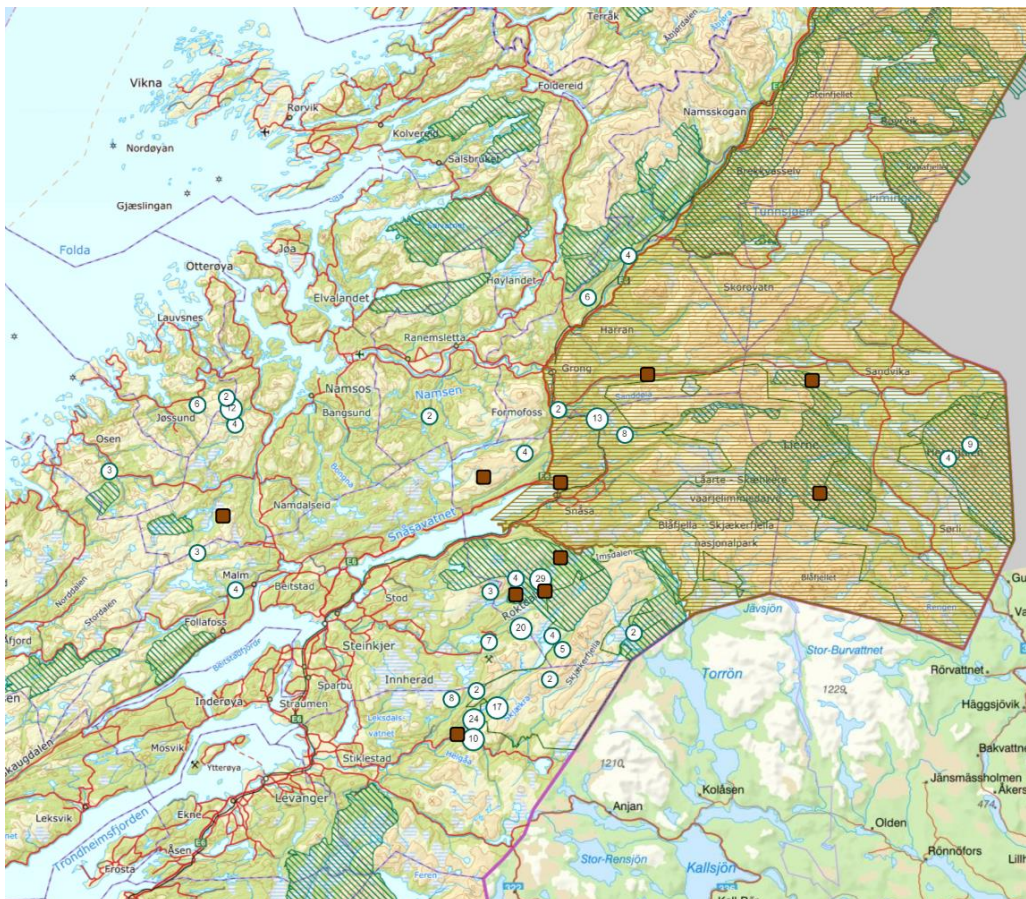
NINA har hatt et forskningsprosjekt på drapstakt hos bjørn på rein i Idre Sameby i Sverige i 2019-2022. Forholdene i Idre gir et relativt godt sammenligningsgrunnlag med forholdene for trøndersk reindrift. Endelige rapport fra dette prosjektet foreligger ikke per dags dato, men de foreløpige funnene indikerer at bjørneindivider har ulik drapstakt, og at hvor mange rein en bjørn tok varierte i til dels stor grad mellom år. Det er ut til at drapstakten i fjellet og skogen var like, men at tapet vedvarte noe lengre utover sommeren i fjellsamebyer. Dette kan man anta har sammenheng med tilgangen på alternative byttedyr som elgkalv. I prosjektet er det direkte tap som er undersøkt, og undersøkelsene sier ikke noe om eventuelle følgetap/kostnader ved å ha bjørn i kalvingsområdet. Prosjektet viser også at binner med fjorårsunger og eldre unger, har stort skadepotensiale dersom det er overlapp mellom områdebruken til binna og rein i kalvingsperioden. Statsforvalteren venter på vitenskapelige publiserte resultater fra dette studiet.

Figur 4: Utvikling i antall påviste skader på sau og tamrein forårsaket av bjørn i region 6 i perioden 2011-2022. Kilde: Rovbase 3.0.

Tabell 2: Utvikling i skader forårsaket av bjørn på sau og tamrein fordelt i kommuner i perioden 2011-2022 (totalt påvist 2624 sau og 41 rein). Kilde: Rovbase 3.0.

Sau og rein påvist tapt til bjørn													
Kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Flatanger								2				16	18
Grong	17	27	4	29	10	31	63	20	74	39		14	328
Holtålen	7		15			8	8	9	5				52
Høylandet	1	35	2	20	1	14	8	1	17	21			120
Indre Fosen								49					49
Levanger			21			1							22
Lierne	32	20	14	30	19	13	2	11		2		15	158
Melhus			4										4
Meråker		1	56			48	46	62		15			228
Midtre Gauldal	10		27			10	12	18					77
Namsos			2			1		1		34	5	10	53
Namsskogan	20	16		6	10	16	3	9	75	30	1		186
Oppdal		15											15
Overhalla			38		9	2	5		4	3	11	2	74
Osen												3	3
Røros			23			6					24		53
Røyrvik		17				1							18
Selbu	3		71			43		44	23	10			194
Snåsa	53	50	75	31	52	33	65	16	14	23	44	77	533
Steinkjer	16	4	15	1	2		8	19	9	6	27	35	142
Stjørdal			35			2	3	9		1			50
Tydal	3		5					13	10	3			34
Verdal	8	12	29	10	32	33	15	27	13	1	1	61	242
Åfjord								2					2
Rauma		7											7
Sunndal	1	2											3
Sum	171	206	436	127	135	262	238	312	244	188	113	233	2665

Figur 5: Kart med påviste skader på sau og rein forvoldt av bjørn i 2022 (totalt 233). Der mer enn ett kadaver er funnet gjengis antall påviste skader med tall. Brun skravur angir forvaltningsområdet for bjørn og grønn skravur angir kalvingsområder for tamrein (Kilde: Rovbase.no).

Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd. Biologien og økologien til brunbjørn er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det er utfordrende å forvalte små bestander; uttak og tilfeldige hendelser kan ha stor betydning for bestandens utvikling.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Forvaltningsplanens sonering mellom prioriterte beiteområder og områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt vil ligge til grunn for Statsforvalterens vurderinger ved saksbehandling av søknader om fellingstillatelse for betinget skadefelling. Terskelen for å innvilge en fellingstillatelse vil være høyere i områder som er prioritert for å oppnå bestandsmålet for rovvilt og hvor det er iverksatt tyngre forebyggende tiltak enn i prioriterte beiteområder. Ved å nytte differensiert forvaltning mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivaretatt.

Sekretariatet mener at den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for brunbjørn gir tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en samlet kvote for betinget skadefelling av brunbjørn, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. §§ 9 og 11 anses ikke som relevante i denne sammenheng.

Roviltforskriftens kommentarer til § 7 andre ledd sier at ved vurdering av kvote for lisensfelling og betinget skadefelling skal roviltnemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Føringer i Roviltforliket for brunbjørnbestanden i region 6

I punkt 3.1. i roviltforliket er størrelsen på brunbjørnbestanden ut ifra antall ynglinger bestemt. Her heter det:

"(...) Det skal tilstrebes et jevnere forhold mellom binner og hannbjørn enn i dag, jf. pkt. 2.2.17 og 2.2.18, og det settes et tak på antall hannbjørner slik at dette ikke skal overstige 1,5 ganger antallet binner. Dog ikke slik at uttaket av hannbjørn tas innenfor binneområdene. Antallet binner settes til 6,5 pr. yngling."

Det nasjonale overvåkningsprogrammet har, basert på DNA-kartlegging kommet fram til det var 9 binner og 15 hannbjørner i region 6 i 2022. Sekretariatet fastslår at region 6 ligger langt under bestandsmål på 3 årlige ynglinger og at antallet registrerte bjørner i regionen er mer enn halvert siden 2009. Sekretariatet viser til naturmangfoldloven sin vektlegging av kunnskapsgrunnlag og føre-var-prinsippet, jf. §§ 8 og 9, videre til pkt. 3.1 i roviltforliket, samt til kjent avgang av brunbjørn i Midt-Norge de siste år. Siden 2010 til og med 31.12.2022 er det registrert avgang på 44 brunbjørner i Midt-Norge (figur 2). Lisensfelling er et forvaltningstiltak som skal begrense veksten og/eller begrense utbredelsen av en bestand jf. naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. roviltforskriften § 10. Med bakgrunn i bestandsstatus og avgang av bjørn de siste årene mener sekretariatet at åpning av lisensfelling av brunbjørn i region 6 vil stride mot hensikten med lisensfelling og føringer i brev av 19. mai fra Klima- og miljødepartementet. Sekretariatet anbefaler at roviltnemnda kun fastsetter kvote for skadefelling i 2023.

Om kvote for betinget skadefelling

På bakgrunn av omfanget av skader forårsaket av bjørn bør roviltnemnda vedta en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn. I løpet av 2022 ble region 6 tildelt en kvote på fem bjørner av overordnede myndigheter. Det ble felt fire bjørner på skadefelling i region 6 (fire voksne hannbjørner), og i tillegg felt en binne og to unger i nødverge i 2022.

Med bakgrunn i kjent avgang av bjørn de siste årene, kunnskapen om bestanden og føringene i forvaltningsplanen samt de siste års skadeomfang på beitedyr, anbefaler sekretariatet en kvote på betinget skadefelling på tre brunbjørner i region 6 Midt Norge.

Om kvote og samlet belastning for bestanden

Sekretariatet anser at det ut fra muligheten til å nå bestandsmålet kommende år samlet sett ikke bør felles mer enn tre brunbjørner i Midt-Norge i 2022. I tillegg må det tas spesielt hensyn til bjørnebinner og unger i følge med binner, dette i henhold til føringer i brev fra Klima- og miljødepartementet av 19. mai 2023 hvor det står at dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. Sekretariatet viser også til [klageavgjørelse av 8. juli 2022](#) fra Klima- og miljødepartementet:

«En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen. Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere».

Sekretariatet foreslår en videreføring av terskelen for skadefellingstillatelse fra 2022 når det gjelder binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområde. Når statsforvalteren vurderer om det skal gi tillatelse til skadefelling gjøres det konkrete vurderinger i den enkelte sak jf. § 9 i rovviltforskriften.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

“Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd.”

Formålet med uttak etter nml. § 18, bokstav b er å forhindre skade. I henhold til naturmangfoldloven kreves det slik at det foreligger en viss risiko for skade av et visst omfang. I områder hvor brunbjørn kan komme i kontakt med beitedyr vil det alltid være en risiko for at skader kan oppstå. Skadepotensial sier noe om hvor stor denne muligheten er i en gitt situasjon. Skadepotensialet kan reduseres ved å gjøre tiltak som skiller beitedyr og brunbjørn, f.eks. med rovdyravvisende gjerde. Skadepotensialet kan også reduseres ved å endre produksjon til husdyrhold som er mindre utsatt for angrep, som ved omlegging fra sau til storfe. Selv om skadepotensialet ved begge disse driftsformene er begrenset, vil det aldri kunne elimineres helt.

Konflikten knyttet til bjørn i region 6 er i hovedsak knyttet til utfordringer med predasjon på sau og tamrein. I andre deler av samfunnet er oppmerksomheten rettet mot bjørn lav, og mindre konfliktfylt. Enkeltpersoner opplever frykt og engstelse for å møte bjørn ved utøvelse av jakt og andre friluftaktiviteter. God informasjon om det å leve med rovvilt kan bidra til å redusere opplevelsen av frykt. Det skandinaviske bjørneprosjektet har forsket på møter mellom mennesker og bjørn, og konkluderer med at sannsynligheten er svært lav for at bjørn angriper mennesker.

Sekretariatets tilråding

1. *Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda anser at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 10 ynglinger i 2022, og at nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2023, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.*

2. *For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og - utvikling i Midt-Norge.*

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovwilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovwiltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

3. Det fastsettes en kvote på tre brunbjørner for betinget skadefelling.

4. Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.

5. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovwilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovwilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Behandling i møte

Leder og sekretariat informerte om bakgrunnen for sak 17/23 som ble ettersendt torsdag 25. mai 2023.

Per Olav Hopsø: ba om en utredning rundt hva som menes med setning nummer to i punkt 4 i sekretariatets forslag til vedtak («De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt»).

Sekretariatets svar: I praksis betyr dette at det samles inn DNA-materiale som sendes til Rovdata for hastedanalyser. Dette gjøres i områder med skader hvor det erfaringsmessig vil kunne forekomme binner. Formålet med hastedanalyser er å kunne avdekke kjønn på skadevolder. Dette tiltaket kan gjøres i alle områder hvor det oppstår skadesituasjoner, og statsforvalteren mistenker at det kan være binne som er skadevolder, uavhengig om rovviltnemnda har med setning nr to i punkt 4 i sitt endelige vedtak. Slike hastedanalyser bekostes av FKT-budsjettet til rovviltnemnda.

Kari Anita Furunes foreslo følgende endring:

- Med bakgrunn i statsforvalterens svar på spørsmål, mener rovviltnemnda at setningen nr to i punkt 4 fører til misforståelser rundt hva innholdet i setningen egentlig innebærer. Setningen nr to i punkt 4 tas bort.

Votering

- Sekretariatets tilråding med endringsforslag fra Kari Anita Furunes – 6 (seks) stemmer

- Sekretariatets tilråding – 0 (null) stemmer

Roviltnemndas vedtak

1. Roviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda anser at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 10 ynglinger i 2022, og at nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2023, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.

2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Roviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

3. Det fastsettes en kvote på tre brunbjørner for betinget skadefelling.

4. Roviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.

5. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Roviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.